Трибуна вільного українського слова на вільній американській землі

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Адреса Редакції і Адміністрації: "Svoboda", 81-83 Grand St., Jersey City 3, N. J.
Тел.: HEnderson 4-0807, 4-0237
УНС.: HEnderson 4-1016

РІК LXL Ч. 115. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 17-го ЧЕРВНЯ 1954. П'ЯТЬ ЦЕНТІВ — FIVE CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, JUNE 17, 1954. No. 115. VOL. LXL

ЧЕРЧИЛ І ІДЕН ПРИБУДУТЬ ДО ВАШИНҐТОНУ 25 ЧЕРВНЯ

Нараджуватимуться над розходженнями між ЗДА і Англією; цю візиту вважають за найважнішу в повоєнних роках; Доллес називає її звичайною рутиною

Вашинґтон. — Секретар Білого Дому Джеймс С. Габерті повідомив, що 25 червня до Вашинґтону прибудуть англійський прем'єр Винстон Черчил та англійський міністер закордонних справ Антоні Іден. Він заявив, що ця візита була заплянована кілька тижнів тому, і що вона сталася внаслідок запрошення президента Айзенгавера. Політичні кола гадають, що це буде найважніша політична нарада в Вашинґтоні в повоєнних роках. На цій предметом нарад будуть справи світового політичного положення, а також найважнішим пунктом цих нарад буде справа політичного розходження між двома головними союзниками. І Білий Дім і державний секретар Доллес твердять, що ця нова візита англійських політиків у Вашинґтоні — це звичайна „рутина", бо англійський прем'єр майже кожного року стрічався з провідними політиками ЗДА. Але політичні кола твердять, що президент Айзенгавер турбується не тільки ситуацією в Азії, де ситуація стає щораз критичніша, але також і тим, що між Лондоном і Вашинґтоном існують великі політичні різниці в тому, як реаґувати на грізну комуністичну аґресію. Гадають, що в Вашинґтоні нараджуватимуться також і над тим, якби то можна зорганізувати німецьку армію, хоч Франція й Італія досі не ратифікували ще договору про Оборонну Европейську Спільноту.

Міністер Іден

Державний секретар Джан Фостер Доллес заявив, що ця візитан прим'єра Черчила не спричинена якоюсь наглою зміною політичної ситуації, і немає окремого порядку нарад, бо це буде тільки „неформальна виміна думок", подібна до тих, які відбувалися вже в попередніх роках. ЗДА, казав Доллес, стоять на становищі, що громадянська війна в Китаї ще незакінчена, і тому Америка не може визнати червоного китайського уряду, ані допустити комуністичний Китай до членства в Об'єднаних Націях.

АДЕНАУЕР ДОМАГАЄТЬСЯ СУВЕРЕННОСТИ ДЛЯ ЗАХІДНЬОЇ НІМЕЧЧИНИ

Бонн. — Канцлер Західньої Німеччини Конрад Аденауер склав заяву на засіданні західньо-німецької ради міністрів, що було б найбільшою несправедливістю ,коли б Західня Німеччина мала в нескінченість чекати на признання їй повної суверенности після того, як вона виконала всі поставлені їй західніми альянтами передумови і ратифікувала західній пакт Оборонної Спільноти. Аденауер запропонував, щоб справу західньо-німецької суверенности відмежувати від проблеми західнього пакту Оборонної Спільноти, який не може діждатись ратифікації Францією і Італією. Хоч зараз потім Аденауер знову виступив в обороні того пакту і ствердив його необхідність для оборонної сили Західньої Европи, проте його бажання розмежувати справи німецької суверенности й участи у західньому бльоці і справу згаданого вище пакту, вказує — за коментарями місцевої преси — виразно на те, що Аденауер і всі німецькі політичні кола рахуються з фактом невдачі того пакту і хочуть шукати інших шляхів співпраці з Заходом.

Флендерс домагається звільнення МекКарті з головства комісії

Вашинґтон. — Сенатор Ралф Е. Флендерс поставив внесок, щоб сенатора Джозефа МекКарті звільнити з головства в Постійній Слідчій Підкомісії. Цей внесок поставлений на Сенатській Комісії Правил і Адміністрації, якої членом є і сенатор МекКарті. Головою цієї комісії є сен. Вільям Е. Дженнер. Сподіваються, що він симпатизує з сен. МекКарті, і той внесок не дістанеться на наради повного Сенату ще на цій сесії. Справа МекКарті гратиме велику ролю під час виборів восени, і тому деякі політики хотіли б, щоб Сенат зайняв становище до неї ще перед виборами. Сенатор Джозеф МекКарті під час переслухань ставив запити виконному директорові Сенатської Слідчої Підкомісії Френсісові, в яких пригадував „п'ять випадків зради" за урядування президента Трумана, які продовжили Корейську війну і коштували Америку тисячі непотрібних жертв. До цих „випадків зради" зараховував МекКарті звільнення з команданта генерала Даґлеса МекАртура. Труман вислав був до Кореї свого обсерватора, але його звітів не допускали до президента. Другим „випадком зради" назвав МекКарті наказ президента Трумана, щоб американська фльота охороняла комуністичний Китай від Формози. Третій випадок — це заборона продовжувати наступ ґенералові Джеймсові Ван Флітові тоді, коли він міг взяти до неволі 200,000 до 300,000 полонених і багато воєнного матеріялу. Свідок Карр погоджувався з МекКарті і заявив, що Конґрес повинен вести слідство в згаданих „випадках зради", щоб вияснити, чи це сталося через „злочинну нефаховість" чи через „бездонну глупоту".

Не передбачають господарського погіршення в 1954 році

Клівленд, Огайо. — Місячний бюлетень „Ди Клівленд Трост Ко" передбачає, що 1954 рік буде другим, — після 1953 року, — найкращим роком в промисловій продукції ЗДА. Цьогорічне обниження продукції — читаємо в цьому журналі — має ті самі прикмети, які мало обниження 1949 року. Ця подібність проявляється в часі тривання та у відсотках зменшення продукції. Автор статті твердить, що два фактори оправдують його оптимізм. Перший фактор — висота особистих прибутків, який в перших чотирьох місяцях цього року був навіть дещо вищий в порівнянні з тими самими місяцями 1953 року. Другий факт — будівельна промисловість. Видатки на будбву в перших чотирьох місяцях цього року були на 1,6 відсотка вищі, як у тому самому часі минулого року. Будують багато автострад, торговельних та інших споруд. В статті підкреслюється, що цього року не було фінансових катастроф, які спричинювали б ліквідацію підприємств, як це було під час попередніх депресій.

Прокомуністичний уряд Ґватемалі перед поваленням

Ґватемаля Сити, Ґватемаля. — Співробітник часописного концерну „Скріппс Говард", Чарлз Люсі, окружною дорогою, з огляду на цензуру, пересилає вістки про те, що прокомуністичний уряд президента Якобо Абренца стоїть перед поваленням армією, яка є осередком сили в цій країні. Кружляють чутки, що група старшин ґватемальської армії запротестувала перед президентом проти зростання комунізму. Крім того, існує ще сильний спротив теперішньому режимові збоку ґватемальських еміґрантів, яких очолює бувший полковник Карлос Кастілло Армас. Ґватемальські втікачі в Гондурасі заявляють, що армія напередодні револьти. Бувший підсекретар оборони Міґуель Анґель Мендоза, що перебуває на еміґрації в Гондурасі, заявив представникові „Ассосіейтед Пресс", що армія чекає тільки на знак, щоб повстати проти червоних. З Вашинґтону повідомляють, що дійсно армія поставила ультиматум президентові Арбенцові, щоб він зрезиґнував. Згідно з цим самим повідомленням президент погодився на резиґнацію, але застерігся, щоб армія дала приречення, що не буде переслідувати його прихильників. З Ґватемалі повідомляють про шалений терор у країні і про те, що населення покищо мовчить і лише слухає заклики таємної радіовисильні з закордону, яка проголошує, що дні комуністичного терору пораховані. Висланий урядом літак, що мав переловлювати літаки, які скидають протиурядові летючки, пропав разом із пілотом.

Недавня проба виявила хиби в протилетунській обороні

Вашинґтон. — Урядовці Цивільної Оборони заявляють, що загальнокрайова проба виявила великі хиби в протилетунській обороні. Остання проба відбувалась одночасно в ЗДА, Канаді і в усіх посілостях ЗДА. Якби на ЗДА справді налетіли масово ворожі літаки, як це припускалося під час цієї проби, коли мав бути заатакований 41 пункт, то мільйони людей були б убиті і поранені. До Оперативної Алярмової Кватири надходять з поодиноких місцевостей звіти, що з них видно, які втрати були б під час дійсного ворожого налету: 7,276,000 вбитих і 3,344,000 поранених тільки в 30 місцевостях. Ці числа будуть ще вищі, коли надійдуть звіти з інших місцевостей. Також повідомляють про те, що спосіб звітування незадовільний. Не гармонійно працює система координації. Адміністратор Цивільної Оборони Вол Пітерсон повідомляє, що в цій пробі брали участь 3,000,000 робітників із Цивільної Оборони і від 50 до 75 мільйонів інших американців.

„Домашні" комуністи хочуть депресії в ЗДА

Дітройт, Міч. — Секретар торгівлі Сінклер Вікс, промовляючи у Дітройтському Економічному Клюбі, заявив, що економіка цієї країни підноситься, але „вдома виплекані комуністи" йдуть за голосом Москви і бажають викликати депресію. „Вони пролізли до деяких промислових організацій та робітничих спілок — казав Вікс — і плянують саботажі та викрадають таємниці оборонного пляну. Секретар торгівлі не подав подробиць про затії комуністів, „професійних лібералів, робітничих аґітаторів та всяких нових розподіловців", які стараються втягнути країну в стан депресії". Він твердив, що ні одна аґенція не поборює комунізм в цій країні так, як це роблять ґенеральний прокуратор Герберт Бравнелл та директор Федерального Бюра Інвестиґацій Дж. Едгар Гувер. Федеральне Бюро Резерви показує, що промислова продукція в травні цього року піднеслася вперше від того часу, коли вона почала була, в другій половині минулого року обнижуватись. Це вже друга заява Вікса про те, як американський комунізм, на вимогу Москви, намагається обнизити продукцію в цій країні.

В АМЕРИЦІ

● **Нюйоркський посадник Р.** Ваґнер таки рішився поїхати на конференцію в справі іміґрації до Порто Ріко, хоч комісар поліції не радив йому туди їхати з огляду на те, що порторіканці зможуть зорганізувати проти нього демонстрацію. Ваґнер іде разом із своєю дружиною.

● **В місті Лоренсі** у стейті Массачусетс під час пробної летунської атаки одна жінка підбігла до прапора ЗДА і, плачучи, його поцілувала. Коли її запитали, чому вона плаче, вона сказала: „Ви тут зовсім не знаєте, що значить дійсний летунський алярм". Відходячи з будинку редакції, куди її запрошено, вона знову поцілувала американський прапор. Вона говорила з виразною чужинецькою вимовою.

● **В окрузі Матаморос** в Мехіко безземельні селяни зайняли три плянтації. Тепер ці плянтації стереже військо.

● **При катедрі англійської мови** в Нюйоркському університеті відкриваються курси, на яких навчатимуть, як писати повісті, поезії і драматичні твори. Лекції відбуватимуться кожного дня, а курси триватимуть від 21 червня до 30 липня.

● **Демократи твердять** у своїм журналі „Демократік Дайджест", що податковий комісар Т. Колеман Андрюс, який перевірює податки сенатора Джозефа МекКарті, був гостем цього сенатора і заявив, що МекКарті — це „великий американець".

● **Англійська артистка С. Сілва,** яка роздягнулася була до пояса, щоб разом із Робертом Мітчулом позувати на Французькій Рів'єрі, дістала наказ залишити ЗДА впродовж 60 днів. Вона прибула сюди як туристка, але вже підписала фільмовий контракт і дістає платню.

● **Суддя в місті Лексінґтоні** в стейті Теннессі припинив розправу проти 24-річної Гери, яка вийшла була другий раз заміж, коли її перший чоловік сержант Джеймс був у Кореї. Вона твердить, що дістала вістку про смерть свого першого чоловіка.

● **Син славного летуна Ліндберґа** — Джан дістав наказ з'явитися 29 червня до школи морських старшин у Нюпорті в стейті Ровд Айленд.

„БУРЖУАЗНІ НАЦІОНАЛІСТИ" ДУЖЕ ДОПІКАЮТЬ МОСКВІ

Мюнхен (власна кореспонденція). — Орган окупантів в Україні, що видається в Києві російською мовою, „Правда Украины" в числі з 22 травня ц. р. (день скликання ювілейної сесії Верховного Совєту, що на ній партійний ґавляйтер Москви в Україні — „презренний малорос" Кириченко лаяв українських „буржуазних націоналістів") приносить кілька матеріялів з виклинанням українського націоналізму. Найзамітнішими є статті секретаря партії Назаренка і секретаря львівського обкому партії Петра Козланюка. Назаренко в невеличкій статті чотирма наворотами дотикався цієї, як видно, гострої теми. Петро Козланюк присвятив „самостійникам" велику частину своєї „статті", приписуючи українським патріотам те, що йому самому відоме і звичне в умовинах лакейського служіння московським поневолювачам. Об'єктивний читач відразу збагне, що далі поданий уривок з писання Петра Козланюка, є властиво автохарактеристикою для тих безбатченків, що за „шмат гнилої ковбаси" за пишним фасадом святкувань мордують і нищать український народ методами, продукованими і перевіреними в Москві.

Козланюк, між іншим, пише:

„Але десь там, за океаном, з помийниці, куди нині стікають всі покидьки людства, лунають „самостійні" завивання, непристойне блазнювання безбатченків, що сміють себе називати „щирими українцями". А українського в них тільки й лишилося, що слово „самостійники", та й то спасибі, господарі покищо тримають. А не платили б господарі за мерзенні послуги — шпіонаж, диверсію, малозрозуміле патякання через „Голос Америки", — вже давно згнило б і це слово".

Одначе вершком дикої злости, що зраджує страшний переляк Москви перед наростаючою силою українського самостійництва, є карикатура Козюренка з віршованим текстом Басенка. На карикатурі зображено „переляк" самостійників, що втікають з поламаним тризубом від святкового шалу з нагоди „возз'єднання". Частина малюнка з відтворенням святкування подає сяючу кремлівську зірку і два прапори: Московської Федерації, що стоїть вище („старший брат") і Української ССР — нижче („молодший"). За ними — безліч дрібноти — прапори інших республік і плякат з словамо „300 років".

Знавці підсовєтської дійсности звертають увагу на те, що звичайно совєтська пропаґанда тільки у виключних випадках вдається до образового (малюнкового) виразу своїх ідей. В совєтській пресі вже від довшого часу не знайдете карикатур на російських монархістів з двоголовим орлом або на єдинонеділимських білоґвардійців з андріївським прапором. Як видно, це речі для них не страшні. Факт появи карикатури із зображенням тризуба свідчить про те, що носії цього символу, насамперед всередині країни, поважно і дуже дошкульно допікають окупантам. Тому то треба їх ідентифікувати з убивцями, шпигунами, диверсантами й іншими злочинцями, щоб вселити в народ психозу страху смерти. (мякос).

Будують три пам'ятники

Як виходить з повідомлень совєтської преси в Україні, з нагоди відсвяткованого 300-ліття Переяславського договору, заложено три пам'ятники: два пам'ятники гетьманові Б. Хмельницькому в Переяславі та в селі Хутір Михайлівський на Сумщині і пам'ятник, присвячений „возз'єднанню" України з Росією на двірцевій площі в Києві.

Компромітація представника УССР в Женеві

Женева. — Представник УССР (що його призвища не подають женевські інформаційні джерела) виступив на міжнародній Конференції Праці в Женеві з гострою критикою умовин праці робітників у західньому світі. Цей виступ викликав велике обурення серед західніх делеґатів. Представник З'єдинених Держав, Воррен Е. Бурджер, відповів у різкому тоні, вказавши на умовини праці, існуючі в Совєтському Союзі. Американський делеґат підніс в гору звідомлення Об'єднаних Націй про невільничу працю в СССР і звернувся в сторону представника УССР з запитом: „Не знаю, чи комуністичний делеґат читав персональні заяви про нелюдські відносини, пануючі в його країні. Коли він їх не читав, то я поручаю йому зробити це."

Хрущов погрожує Заходові

Лондон. — Якби західні держави напали на Совєтський Союз і вибухла третя світова війна, то вона закінчилася б „катастрофою капіталістичного світу" — заявив Нікіта Хрущов, перший секретар всесоюзної комуністичної партії, у своїй промові на конґресі чеських комуністів у Празі. Цю промову надавали через радіо з Праги. Хрущов переконував, що Совєтський Союз, комуністичтичний Китай і „інші народні демократії" мають тільки одну велику журбу, що є нею мир у світі, „опертий на поширенні і скріпленні торговельних взаємин на базі обопільної користи". Хрущов ішов по лінії давньої тактики комуністів, запевняючи, що соціялістична і капіталістична системи можуть „мирно існувати одна поруч другої". Він вказував на безробіття в капіталістичних країнах і пояснював, що зброєння є в ЗДА одним із засобів поборювання внутрішньої господарської кризи. При цій нагоді накинувся на лідера республіканської більшости в американському Сенаті, сен. Новленда, як на „одного з американських підпалювачів війни". Кажучи про внутрішні чеські проблеми, Хрущов закликав чехів збільшувати сільсько-господарську продукцію.

Зміна конституції РСФСР

Москва. — Як подає „Комсомольская Правда" з 3 червня 1954, сесія Верховного Совєту РСФСР, що закінчилася дня 2 червня ц. р., схвалила у зв'язку з передачею Криму Українській ССР зміну Конституції РСФСР, в якій викреслено слова „приналежність Кримської области до РСФСР."

Не можуть видістати американців з Китаю

Женева. — Американські представники в Женеві знову відбули конференцію з червоними китайцями у справі випущення з комуністичного Китаю 122 американців. Американська делеґація предложила список всіх цивільних військових осіб ще в четвер минулого тижня і китайські комуністи мали дати відповідь, але досі її ще не дали. Кажуть, що 32 американців перебуває у в'язниці.

ЖЕНЕВСЬКА КОНФЕРЕНЦІЯ ПРО КОРЕЮ СКІНЧИЛАСЬ ПОВНОЮ НЕВДАЧЕЮ

16 КОМБАТАНТСЬКИХ ДЕРЖАВ З КОРЕЙСЬКОЇ ВІЙНИ СКЛАЛИ ЗАЯВУ ПРО ЗЛУ ВОЛЮ КОМУНІСТІВ І НЕВДАЧУ КОНФЕРЕНЦІЇ. — КОМУНІСТИ ХОТІЛИ „РАТУВАТИ" КОНФЕРЕНЦІЮ НОВИМИ ПУСТОСЛОВНИМИ ЗАЯВАМИ. — КОНФЕРЕНЦІЯ ПРО ІНДО-КИТАЙ ПРОДОВЖУЄТЬСЯ

Женева. — Одна частина Женевської конференції скінчилася у вівторок 15 червня ц. р. повною невдачею. Ствердила це спільна заява всіх 16 держав, що брали участь в Корейській війні, з них 15 членів Об'єднаних Націй і Південна Корея, яка до ОН не належить. У тій заяві кажеться буквально м. ін. таке: ...„Ми поважно й терпеливо шукали за базою для згоди, яка могла б довести до об'єднання Кореї... Комуністичні делеґати відкидали кожне зусилля для осягнення згоди... Тому ми думаємо, що краще подивитись ясно в очі фактові нашої невдачі, як викликувати фальшиві надії й обманювати народи світу у вірі, що є якесь порозуміння, коли його нема." В декларації альянтів говориться, що комуністи „виявили виразне бажання панувати надалі в Північній Кореї". Після зложення тієї заяви, всі три комуністичні делеґації старалися врятувати ще життя конференції своїми заявами про своє „бажання" осягнути „мир", щоб продовжити конференцію, що лежало в очевидній інтенції комуністів від самого початку Женевських нарад, для замилювання очей світові. Відповідні заяви склали Молотов, Чу Ен-ляй і комуністичний представник Північної Кореї. Всім їм відповів державний підсекретар Смит. Англійський міністер Іден, — який головував на тій нараді, заявив, що ніяка з отих заяв не може бути переголосована і вони будуть запротоколовані (втягнені до рекорду). Формально справа виглядає так, що західні альянти складуть перед Об'єднані Нації звідомлення про невдачу Женевської конференції, а дальші наради з комуністами можуть відновитися „у кращому часі і серед сприятливіших умовин". На тому й закінчились поверх 7-тижневі спроби осягнути мирно об'єднання Кореї і встановити там мир. Наради над справою Індо-Китаю продовжуються. Найближче засідання було перебачене на середу.

У четвер рішиться доля уряду Мендеса Франса у Франції

Париж. — Десиґнований на нового прем'єра Франції, Мендес Франс, стане перед французьким парляментом у четвер пополудні з листою нової ради міністрів. Він виголосить програмову промову, після чого відбудеться голосування, чи парлямент ту його заяву приймає до відома. За загально пануючим поглядом — Мендес Франс має дуже малі вигляди дістати більшість. Його шанси зменшила його заява, складена перед співпартійцями з радикальної партії про його відношення до західнього акту Оборонної Спільноти. Франс заявився за компромісом, скритикувавши водночас сильно існуючий проєкт пакту та, з другого боку признавши його принципову конечність. Така заява настроїла неприхильно до нього однаково прихильників пакту, як його противників. До того, велика партія народних республіканців голосуватиме проти Мендеса Франса, обурена атаками, що їх той повів проти лідера тієї партії, міністра закордонних справ Бідо. Французькі військовики виготовили Мендесові Франсові проєкт, як можна би закінчити — на їх думку — негайно війну в Індо-Китаї, але ніхто не вірить в його реальність, — стверджують обсерватори подій у Франції.

Неспокій у Північній Африці

Касаблянка. — У Марокко і Тунізії за останні два місяці сильно зросли протифранцузькі настрої, дармащо Франція взяла лагідніший і ліберальніший курс політики. Французькі службовики і поселенці в обох цих країнах добачають саме в тому ліберальнішому курсі джерело посиленої антифранцузької акції місцевих націоналістів, які — мовляв — вбачають в уступках Франції доказ її слабости. Новий генеральний резидент Марокко, Франціс Лякост, склав через радіо заяву про те, що він рішений силою здушити терористичний рух. Під кінець минулого тижня в містечку Джебель Абойд в Тунізії 5 французів убито і багато ранено. Французьке військо звело цілу битву з озброєним загоном націоналістів і вбило 13 арабів. Ці неспокої в'яжуться з послабленням французьких військ у Північній Африці, частину яких вислано до Індо-Китаю.

В СВІТІ

● **Віллі Ґраґам,** славний американський проповідник, зазнав гострої критики від деяких данських протестантських духовників, у зв'язку з його заповідженим приїздом до Данії. Віллі Ґраґам вірить у всесильність молитви і ставить людину, що молиться, вище від Бога — закинув йому духовник Борґ Газен. Ґраґам об'їздить з своїми проповідями Західню Европу.

● **1,000,000 осіб** відвідало вже будинок Об'єднаних Націй в Ню Йорку. Мільйоновим відвідувачем була 11-літня дівчинка, школярка, яка прийшла туди з своїми батьками. Карта вступу, що її вона дістала, мала число 1,000,000 і з цього приводу її вшанували відповідним привітанням.

● **Ціна на рибу** повинна впасти в З'єдинених Державах, бо японські експортери обнизили її з $440 до $360. Правда, це тільки тимчасова знижка на літній сезон.

● **Три англійські вчені** перевели успішні експерименти на тваринах — заморожуючи їх при 23 ступнях нижче 0 (Фаренгайта, себто — 30 Ц.) і потім привертаючи знову до життя. В такій температурі хом'як в Англії замерзає і його серце перестає битися, але за десять хвилин його можна знову оживити, а за пів години він цілком здоровий. (В Англії не буває морозів, а тому — 30 Ц. — це вже там великий холод).

● **Імперський Військовий Музей** в Лондоні має претенсію до маршала Монтґомері, що той взяв оригінальний документ про капітуляцію німців у травні 1945 р. в Люнебурґу, і не віддав того документу до музею. Справа опинилася в парляменті і поставила англійський уряд в дуже незручну ситуацію, бо маршал Монтґомері є одним із найвищих військовиків Імперії, представником Вританії в НАТО і заступником генерала Ґрунтера.

● **Над Південно-Китайським морем,** на південь від Японії, розбився американський патрульний бомбовик. 17 членів залоги згинули. Літак відбував так званий звичайний лет від Гоґнґ Конґу до американської бази в Японії. За півтори години після відлету з Гонґ Конґу він був ще в контакті з наземними базами. Потім залунав лише сиґнал. Залишки літака знайдено за 50 миль на південь від південного острова Кію-Сію.

СВОБОДА SVOBODA
Український щоденник UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J., on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	5.25	Six months	5.25
На три місяці	2.75	Three months	2.75

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає і не зобов'язується повертати незамовлені матеріяли.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

НАЦІОНАЛІСТИЧНИЙ ФРОНТ

Вся українська визвольна політика і боротьба проходять під знаком українського націоналізму, в очах як приятелів, так і ворогів українського визволення. Приятелі цього визволення називають український націоналізм найбільшою силою в боротьбі проти большевизму, порівнюють його з атомовою бомбою і покладають на нього великі надії. Вороги зі свого боку посередньо потверджують це своєю скаженою люттю та огидними лайками на „українських буржуазних націоналістів". Усі вони, приятелі і вороги, менш-більш правильно інтерпретують широке поняття українського націоналізму, зараховуючи до нього суцільний український визвольний фронт, без уваги на його партійну чи групову зрізничкованість. Український націоналістичний рух своєю поставою і своєю активністю цілком зрозуміло і оправдано витиснув свою печать на суцільному українському змаганні до волі і незалежности, надаючи йому свою назву.

Дещо інакше виглядає інтерпретація та загальне розуміння українського націоналізму серед самих українців. Тут звужується це поняття до певних груп і осіб, конкретно — до розбитої на дві, три чи вже навіть чотири частини Організації Українських Націоналістів. Дійшло до такого курйозу, що українці самі ділять себе на три основні табори: націоналістів, демократів і соціялістів, так, наче б — наприклад — націоналісти не були демократами, а демократи націоналістами. Цей наш власний поділ, який — слава Богу! — не прийнявся серед наших приятелів і ворогів, призвів далі до того, що сьогодні в газетних вістках про внутрішні справи між цими групами навряд чи можна вичитати щонебудь інше, як взаємні обвинувачення, докори чи навіть лайку.

Великим і дуже позитивним відхиленням від тих уже майже засад був націоналістичний здвиг минулої неділі в Бавнд Брук, Н. Дж., що його влаштували дві наші націоналістичні групи, Організація Державного Відродження України (ОДВУ) та Організація Оборони Чотирьох Свобід України (ООЧСУ), для відзначення 25-річчя зорганізованого націоналістичного руху і його боротьби за волю України та рівночасно для протесту проти зловживання червоною Москвою 300-річчя Переяславського договору. Факт того спільного здвигу та висловлені з тієї нагоди думки варто б записати золотими літерами в нашу історію, якщо б вони не залишилися тільки словами, але стали дороговказом для наших діл.

Загальні думки промовців зводились до таких основних тез:

25-річчя зорганізованого українського націоналістичного руху є радше тисячоріччям організаційно оформлених 25 років тому найшляхетніших змагань українського народу до волі і самобутности, а всю теперішню філософію українського націоналізму можна б коротко окреслити словами: проти Маркса і його „Капіталу", а за Христа і Святе Письмо. В організаційній ділянці здвиг окреслено так само коротко: за суцільний фронт першої лінії в боротьбі за волю України! Цією першою лінією є зорганізований націоналістичний рух, який дотеперішнім і теперішнім внутрішнім розбиттям захитаний і тим самим послаблює весь визвольний фронт.

Спільний здвиг в Бавнд Брук та подібні імпрези в інших місцевостях були, без сумніву, важким, але дуже позитивним першим кроком для привернення суцільности націоналістичній лінії визвольного фронту. Зробивши цей перший крок, промовці з обидвох груп закликали до дальшого маршу в цьому напрямку, і це теж гаряче рекомендували їм приявні на здвизі гості, включно з представниками УКК та Українського Народного Союзу. Ми бо свідомі, що консолідація цієї першої націоналістичної лінії фронту скріпила б не тільки її саму, але й весь український визвольний фронт, в якому кожний на своєму місці може відіграти рішальну ролю та перерішити боротьбу. Недарма вороги українського визволення так бояться такої консолідації.

Під час недавньої конференції представників Українського Народного Союзу в Державному Департаменті у Вашингтоні відповідальний представник цього департаменту одверто признав, що націоналістичні рухи поневолених Москвою народів треба вважати за один з наймогутніших засобів боротьби проти комуністичного імперіялізму та аґресії. Інтерес Америки, нашої прибраної батьківщини, як і добро українського народу та всього волелюбного людства, доражджує максимальну підтримку і допомогу таким здоровим націоналістичним рухам.

Пантелеймон Ковалів

Християнська віра і спосіб життя в ЗДА

Щоб зрозуміти спосіб американського життя, треба знати про віру американського народу, про зв'язок віри з життям, з державою, суспільством. Віра відображається навіть в діяльності уряду.

Як християни, американці вірять, що людина — дитя Боже, яке має образ і подобу Божу, має в собі те, що зветься сумлінням. З цих міркувань високо розцінюється людину, як індивідуум, як особу. Особа грає основну ролю в релігійному житті, а не суспільство. Звідси зрозуміло, що в американських умовинах життя особа є в високій пошані, згідно з ученням християнської релігії.

Коли правдивими є євангельські слова, що не людина створена для суботи, а субота для людини, то цілком правдивим є, з погляду американських умов життя, і той факт, що не народ існує для уряду, а уряд — для народу. Уряд обирається народом для оберігання свободи і для об'єднання людських індивідуумів, бо індивідуум є уособленням того правдивого життя в Бозі, що може забезпечити й правдиве, здорове життя колективів, цілих народів і всього людства на землі.

У пророка Єремії читаємо таке: „Я покладу мої закони в їх розум і напишу їх на їх серцях". Бог кладе Свої закони в розум і серця окремих людей, тобто окремого індивідуума. Ісус Христос, Син Бога живого, умер на хресті за гріхи окремих людей, не за великі „принципи" людських колективів. Бог так полюбив нас, що послав Сина Свого Єдинородного в світ, щоб ми не згинули, але мали життя вічне. Сутність цих слів полягає в тому, що Бог полюбив нас як індивідуумів, полюбив нас, як людей, а не як суспільство. Людина, як така, є об'єктом Божої любови.

Соціяльне життя визначається людськими індивідуумами. Вони, ці індивідууми, є основою соціяльно - здорового організму. Соціяльне життя, що розвивається за принципами християнської віри, конче ґрунтується на принципі розпізнавання духової якости індивідуума і намагається створити відповідні умови, в яких цей індивідуум може виявити Божі закони, покладені в його розум, записані в його серці.

Зокрема, американське життя побудоване на принципі, що правда проходить через індивідуумів, і тому кожний індивідуум, кожна людська особа ставиться в такі умовини життя, що вона може виявити оті дані їй Богом ознаки людськости, вищі ознаки правди і добра. Американський спосіб життя полягає в індивідуальній свободі і відповідає цілком принципам християнської віри. Людина в американському понятті є дитям Божим, і тому уряд і існує для того, щоб піклуватися нею, поліпшувати її права. Уряд у своїй діяльності керується християнською засадою, що кожній особі має бути дана слушна нагода розвиватись так, як відвіку призначив їй Бог, тобто за людиною зберігається право абсолютної свободи, свободи вибирати свій уряд і навіть критикувати його, якщо він не може цілком забезпечити цієї свободи.

Американський спосіб життя має ще й іншу сторону. Хоч людина, як індивідуум, має в собі дані їй Богом чесноти, але вона все ж з природи грішна. В силу цього людина не може бути цілком досконалою, маючи владу над іншими людьми. В цьому відношенні суспільство, що розвивається згідно з християнською вірою, дуже обережне: воно само себе контролює, щоб зберегти рівновагу життя. Звідси зрозуміло, чому американське суспільство зберігає цю рівновагу. У федеральнім уряді є Президент, Конґрес і Найвищий суд, але кожна з цих галузей не є цілком незалежною: кожна одна контролює інші дві.

Отже, американський спосіб життя проходить за принципом свободи індивідуума та за системою контролі і рівноваги. Недотримання принципу людської свободи призвело б до тиранії, а недотримання системи контролі, забувши про грішну людську природу, призвело б до економічного і морального хаосу. Такі можна зробити висновки для тих держав, де ці основні закони життя порушуються. Тільки той спосіб життя є правдивим, який зв'язаний з християнськими ідеалами людської свободи, правди і добра.

Я. Г.

Монте Кассіно

(Рефлексії з нагоди 10-літньої річниці битви за Монте Кассіно)

19-го травня ц. р. відбулося в Італії на полі битви за Монте Кассіно, урочисте відзначення 10-ліття перемоги бойових відділів II-го польського корпусу під командою ген. В. Андерса над німецькими збройними силами, які тримали під кінець другої світової війни цю важливу під оглядом стратегічним позицію.

Приявні на цій урочистості були, крім амбасадорки ЗДА, Пані К. Лус, — військовий аташе ЗДА, полк. Досон, англійський військовий аташе, полк. Дессен, — командир корпусу італійської армії ген. Боккалі та численні представники італійської влади, військової та цивільної.

Було там декілька соток польських ветеранів, ген. Вл. Андерс та архиєпископ Ґавліна, яких папа римський прийняв на окремій авдієнції.

Італійська пошта штемплювала в дні 19-го травня всі листи спеціяльною печаткою з написом: „Битва за Монте Кассіно".

З тієї ж нагоди відбулася у Лондоні, на запрошення голови Союзу Журналістів Б. Вежбянського, пресова конференція англійських, американських, французьких, швайцарських та інших 80-ти журналістів. На цій конференції ген. В. Андерс виголосив інформативну промову про значення битви за Монте Кассіно, а зокрема про стан польської справи на міжнародньому терені.

Польські організатори урочистости подбали про те, щоб випала вона як величава польська військово - політична маніфестація. Завчасу вислано до голів західніх держав відповідні телеграми і запрошено до участи в урочистости їхніх представників.

Цілком певно, під час палких промов архиєпископа Ґавліни, ген. В. Андерса та інших промовців не впало ні одно слово про те, що в рядах польських військових частин, які боролися і згинули за Монте Кассіно, були також вояки української національности.

Це визнає сам ген. В. Андерс у своїй книжці п. з. „Без останнього розділу", де на стор. 390-ій, в розділі п. з. „Цментаж на Монте Кассіно" пише: „... з'їжджаю дещо вниз, щоб широким входом стати у воріт цвинтаря, якого стережуть вирізьблені з мармуру орли ... — гробів поляглих є понад 1,000 ... лежать разом польські вояки: римо-католики і греко-католики, протестанти і православні, жиди і мохаммедани ..."

Мабуть, що зайві будуть пояснення про те, що греко-католицькі і православні поляглі вояки — це ніякі поляки, а українці, що їх декілька сотень було у складі бойових частин II-го польського корпусу під командою ген. В. Андерса.

Звідки вони тут узялися?

Відповідь на це дає ген. В. Андерс на стор. 158-ій цитованої книжки, а саме: в р. 1942 ген. В. Андерс, як командант польської армії в СССР, одержав згоду від уряду СССР на виїзд 70,000 поляків. при цьому, як він пише: „Я не погодився на виключення із цього числа тих українців, білорусинів і жидів, які були вже в рядах був. польської армії".

Отже, змобілізовані польським урядом перед і під час вересневих боїв у 1939 р. українці, що жили під польською окупацією на західньо-українських землях, опинилися в СССР — як полонені. Тут, внаслідок умови ген. Андерса з урядом СССР, включено їх до числа евакуйованих з СССР польських громадян.

У дальшому ході подій, опинившись поза кордонами СССР, польське командування не допустило до створення з них окремої української військової формації, а розділило їх поміж поляків — по різних відділах.

Тактика не нова і нам добре відома — стосована поляками під час другої світової війни у Франції, де в листопаді 1939 р. поляки намагалися насильно включити українців - добровольців до французької армії — в ряди польської еміграційної армії (диви: Мирослав Небелюк „Під чужими прапорами", Париж, Ліон 1951 р., стор. 69 і ін.).

В рядах II польського корпусу вояки української національности борolись не в ім'я відновлення тієї Польщі, яка в рр. 1918-20 збройною силою здавила визвольні змагання українського народу, а опісля на протязі 20-ти років гнобила український народ на його західніх землях, — а боролись, щоб повалити владу німецького окупанта, про жахливе панування якого на українських землях було відомо. Вони боролися за відновлення української держави, вільної від окупанта — хто ним не був би: німці, большевики чи самі поляки.

Поляки — це мистці у творенні фальшованої статистики. В цьому ми мали нагоду вже не раз переконатися за час їхнього, сумної пам'яти, панування на наших землях.

Однак статистики на цвинтарі в Монте Кассіно змінити не можна. Двораменні православні і однораменні греко-католицькі хрести на могилах українських вояків говорять пророчисто про те, що дисконт з рахунку битви за Монте Кассіно не може йти тільки на користь поляків. Бо там віддали своє життя за краще завтра світу представники й інших націй як: американці, французи, новозеляндці та ґіндуси, англійці, жиди, українці та ін., які з цього приводу не ведуть особливої пропаґанди.

Ярослав Курдидик

Перші невдачі комуністів

Важко заперечувати, що комуністам щастить в Індо-Китаї та Женеві більше, як вони самі того сподівалися. Можна говорити навіть про серійну тяглість у їхніх мілітарних та політичних успіхах. Сприяє їм у тому самий Захід своєю розгубленістю й нерішучістю, — що і як йому робити надалі, щоб, проливаючи якнайменше власної крови, вдержати територіяльні позиції та колишній престиж.

Коли добре приглянутися, то видно, що дослівно в цілому світі ведеться з обох боків поважна перебудова й переставлення сил, хоч назагал можна твердити, що війна іде покищо за виграш на центральному фронті, як на поодиноких льокальних відтинках і за забезпечення стратегічних флянґів на далеких периферіях. І саме по цих, сказати б, милевих стовпах можна найкраще зорієнтуватися, де і з якими впливами та успіхами заанґажовані під'їздні сили противників, яка їхня основна мета, напрямні маршрути, або дальші задуми.

Осягнувши цілий ряд успіхів, головно в останніх двох роках, комуністи зазнали дві перші великі невдачі, які є для них тим більше дошкульними й прикрими, що вони були розраховані на обидвох пляцдармах „як непорушні й на 100% певні".

Ці дві невдачі, хоч і на двох протилежних фронтах і на двох різних континентах, мають однак один і той самий потішаючий симптом, а саме: їх вирішували у некористь большевиків льокальні сили, точніше — самі автохтони, керуючись простою і притаманною кожному народові силою — „політичним інстинктом самозбереження" ...

Розгляньмо ці справи за чергою.

Першої невдачі зазнали комуністи у Пакістані. В місяці лютому ц. р. прийшла до влади в Східньому Пакістані т. зв. „Об'єднана партія", яка була під рішучим впливом місцевих комуністів, що черпали свої „сили й гроші" просто з Кремлю. (Східній Пакістан віддалений від Західнього Ґінду - Індією простором 1,000 миль і має 44 мільйони населення). Головним льозунґом „Об'єднаної партії" було — „геть з усіма чужими впливами з Пакістану, а в першу чергу — геть з американською допомогою Пакістанові у його боротьбі з большевицькою загрозою". Зате СССР віталося, як доброго сусіда, який має на думці тільки одне — зберегти мир у цілому світі й поширити його на Пакістан, який досі використовували чужі капіталісти, намагаючись вдержати його, як свою колонію ...

У цій частині Пакістану зосереджене виробництво юти й паперу, головних експортових продуктів цієї країни. На цей індустріяльний бастіон і повели комуністи свій посилений наступ. У заворушеннях, що тривали майже два місяці, згинуло коло 600 людей. Врешті прем'єр-міністер Магомет Алі поклав край комуністичній вакханалії. Він демісіонував прем'єр - міністра Східнього Пакістану, автономної Бенґалії, Фазлюля Гука, разом з його прокомуністичним урядом і призначив натомість губернатором з окремими повновластями, військового секретаря, генерала Мізру з військом, який уже завів там лад і порядок. Першою його порадою, як заявив цей високий військовик, є: розв'язати для добра Пакістану комуністичну партію і поставити її поза законом. Самому Гукові закидається зраду Пакістану та Бенґалії. У пакістанській пресі появилися різкі домагання 16-членний уряд разом з Гуком, а також цілою плеядою інших комуністичних попутників та прихвоснів поставити перед суд і гостро покарати.

Таке саме, хоч у дещо відмінному варіянті, трапилося нещодавно в Гондурасі. Як відомо, Гондурас — це була перша країна в Центральній Америці, на яку поширилися були комуністичні впливи з Гватемалі. Гондурас відбив усі провокативні наступи зорганізованих комуністичних боївок, що їх щедро фінансувала й озброювала Москва.

Провід у цьому протикомуністичному наступі перебрав маловідомий досі патріот Гондурасу, Мануель Валенсія, провідник робітничого руху, який усунув комуніста Н. Кордона, що зі штабом вишколених аґентів тероризував ще донедавна цілий Гондурас.

При допомозі своїх довірених людей, Валенсія закрався був у довір'я Кордона і викрав у нього таємні документи. Цими документами він доказав гондураському робітництву, що Кордон, який не є навіть гондураським громадянином — звичайна продажна шкура і його дійсна мета використати гондураське робітництво для того, щоб при допомозі кліки, оплачуваної Москвою, закріпити в Гондурасі комуністичну владу. Комуністи розраховували ще й на те, що президент Гондурасу, д-р Хуан Ґальвез проголосить виїмковий стан, і тоді перебрані за селян і робітників озброєні ватаги прийдуть нелеґально з Гватемалі й розпочнуть те, що діється тепер в Індо - Китаї. Та тут комуністи також перечислилися. Замість запровадження виїмкового стану, президент Ґальвез розпочав переговори з робітничим проводом, що його очолює Валенсія, і все поволі виясниться та наладнується.

Незаперечним є факт, що комуністи програли дві перші баталії у Пакістані й Гондурасі, і треба сподіватися, що програють і дальші, бо народи вже почали розрізняти, хто його приятелі, а хто вороги?

Сірий плугатар зеленої Буковини

(У 50-ліття праці Теодора Григорчака)

Сірий плугатар в його 50-літній ювілей праці, це — вчитель зеленої Буковини, Теодор Григорчак. Коли його сьогодні відзначає прилюдно українська спільнота в Бразилії, серед якої Григорчак під цю пору сіє зерно науки й правди, то годиться принаймні зареєструвати цю приємну виїмкову дійсність на стовпцях найповажнішого нашого органу „Свободи".

Було б недоречним у даному випадку казати, що це обов'язок людини працювати. Обов'язок цей мають усі, але не всі однаково його виконують і не в усіх висліди відповідають вкладеним зусиллям. Наш ювілят мав те щастя, що де не працював, всюди його свої цінили й любили, а це — ознака повної рівноваги поміж вкладом і зиском. Помічччю в успіхах його праці був його широкий життьовий досвід, якого набрався цей гуцульський леґінь, родженець села Сергії, по широкому світі, не раз серед незвичайно прикрих умовин.

По закінченні народної школи в рідному селі пішов Теодор Григорчак у світ, не зважаючи на спротив батьків, і при помочі добрих людей закінчив рільничу школу в Кіцмані. Відхилений горизонт тягнув його до праці для широкого загалу. Тож дістався до вчительської семінарії в Чернівцях, закінчив її і 1904 року почав учительську працю в селі Панка - Забагна біля Старожинця.

Дальша його вчительська праця змальовує його як непохитного борця - соборника. Григорчак попадав на вчительську працю в таких місцевостях, де румунізаторські впливи збоку місцевих священиків, дідичів, а то й рідних ренеґатів треба було паралізувати (Волоський Ванилів, Кошулівка, Марицеї). Щоб успішно протиставитися румунізації, Григорчак засновує українські читальні і школи, допомагає у всіх громадських організаціях, скупчуючи довкруги себе свідоме й активне українське населення. Його школа сильно зростає, діти так горнуться, що незабаром у тому селі постає 5 українських шкіл. Своїх здібніших учнів висилав Григорчак до української ґімназії у Вижниці й учительської семінарії в Чернівцях. А що це були звичайно бідні діти, то треба було їм допомагати з власних скупих доходів.

(Закінчення на стор. 3-тій)

Дарія Ярославська

НА ШПИЛЬ

(Із збірки: „Промінь чужого життя")

(3)

— Світлину? .. питає Дода ошоломлено.

— Так, люди повинні вас бачити. Це більш корисне для вас. Вважаю, що таланти треба видвигати, бо великих людей нам безумовно треба. Часами велич просто робиться, бо так потрібно. Приміром його може бути Шекспір. Подивіться, як німці тепер збивають його велич. Закидають йому, що не створив нічого оригінального, а тільки переспівував відомі події. Не видумав ні одного конфлікту, не створив ні одної постаті. Але англійці зробили його великим, бо їм цього треба. Німці вважають, що в порівнянні з ним, Шіллер був духовим велитом! ..

Дода має заплющені очі на устах щось немов усмішку. Слухає того потоку несподіваних слів, як рапсодії Ліста, за яким пропадає. Не дуже розуміє при чому тут Шекспір і Шіллер, коли мова про кривду, яку зробило їй жюрі виставки і про її світлину, але це цілком неважне. Вона вдячна Шекспірові і Шіллерові, вдячна німцям, що збовають велич першого і видвигають другого, бо враз із тим приходить в її душу ясність. Ці слова, що невідомо хто їх говорить і де, приходять так у пору, що Дода впивається ними немов черниця молитвою. Хтось помітив її образи, хтось повірив в її талант, хтось хоче її видвигнути! У цій хвилині голос незнаної людини, що звучить дуже молодо і самопевно розширюється на велике число людей, охоплює собою загал. Люди повірили в неї, тільки ті, що входили в жюрі виставки, не хотіли помітити її.

Піднімається сходами на своє горище з розспіваною душею. Біжить до робітні і знову бачить свої образи іншими очима. Трохи думає про те, що ця незнайома людина може написати про неї, але зараз знову звертає всю свою увагу на образи. Вона якось відразу повна творчого надхнення, бачить нові образи, їх загальний зарис і деталі і хоче малювати.

Дода стоїть перед полотном натягненим на рами і малює. За вікнами темно. Тепер саме прийшла ця хвилина, хочеться малювати, творити, фантазувати, але нічна година вже тут, вона стукає в двері і нагадує:

— Як не виспешся, можеш завтра всунути руку під машину!

— Добре, добре — каже Дода, ніби це слова іншої людини, якій треба відповісти. — Побачимо завтра, тепер мушу скінчити, тепер малюється так добре. На наступну виставку мушу дати щось багато-багато ліпше ...

За кожним рухом руки відчуває, як побільшується радісне напруження. Втома після праці не зникла, але піднесле почуття душі приборкує її.

Далекі хмародери світять ще десятками вікон. Над їх дахами безупину блимають два червоні світла — пересторога для літаків. Небо має мутно рожевий кольор від світляних реклям у торговельному секторі міста. Чути, як з гугнавим відголосом піднімається з летовища літак, потім летить над дахами у напрямі на Вінніпеґ. Неомильна ознака близької півночі. Від океану вітер несе запах хемікалій.

І не дам себе зіпхнути в темний куток — міркує Дода повна бунту. Незнайомий голос у телефоні підсилив її сміливість і самопевність. Прошу і для мене належне місце! Щоб мої образи люди бачили.

Вона перестає малювати і дивиться перед себе здивована несподіваною думкою. Чому вона має чекати, аж хтось влаштує виставку? Чому вона мусить бути залежна від когось? Вона може, ні, вона мусить влаштувати виставку тільки своїх образів! ..

За вікнами тихо. Ще колине-коли прошумить спізнене авто. День праці підсувається щораз ближче, але Дода ще не спить. Переглядає критичним поглядом готові образи і роздумує.

Години робітниці

Будильник дзвонить дві хвилини, поки Дода розплющить очі. Думка якось відразу починає працювати пожвавлено і бадьоро. Викликує з пам'яті те, що дуже важливе і миле. Виставка! Власна виставка! Вже ладна роздумувати і комбінувати, але суворий голос десь у її свідомості нагадує: праця!

Дода зідхає. До праці йти ніяк не хочеться. Продавати такий дорогий час тоді, як можна так багато зробити — це просто каригідне. Я мушу це змінити — вирішує вона і дивиться на годинник. Ще п'ять хвилин можна лежати і мріяти. Думка така відсвіжена, відновлена, готова до нового творчого дня.

П'ять хвилин! Ісусе, як мало! Скільки за них треба передумати! Чому вона не вродилась мільйонеркою? Але тоді напевно не була б маляркою. Ні, дякую, вже краще талант, ніж гроші! Де влаштувати свою виставку? Хто їй поможе і вкаже відповідне приміщення? Молодий пан, що колись то дзвонив до неї? Хто він? Як виглядає? Праця! — впадає на те знову думка. Котра це година?

Зимний душ, гаряча кава, що вона її п'є прихапцем і парить губи. Сьома година. Ще пів години може бути собою, дивитися на образи і комбінувати, коли руки викінчують зачіску, надягають сукню. Ця лінія не сміє бути, це нагадує шкільну вправу учня. Тут можна поправити і ... Котра година? Куди поділися двадцять хвилин? Плащ теж можна надягати в робітні. Скільки треба образів, щоб це справді можна було назвати виставкою? Гроші, ключі, що ще треба взяти з собою? Коли появиться стаття в газеті? — цікавиться, коли вже зачиняє двері.

На сходах темно і треба дивитися добре, щоб не злетіти вниз. Їй ще хочеться тримати думку в бажаній площині, остаточно ще має перед собою їзду автобусом і п'ять хвилин ходу, що теж ще належать до неї. Саме тепер думка розвивається так швидко, гладко і багато. Намалювати образ „Людина без батьківщини" — вискакує раптом бажання. Не солодкий краєвид, не розбурхане море, не птахи в леті, не мертва природа, тільки якась дія людини. Не малювати схилену, обдерту постать з клуночком в руках, тільки вирізок обличчя з трагізмом в оці, зарис постаті серед колових ліній, без означення ґрунту, довкілля, без перспектив. Чи це було б можливе? .. Це було б навіть добре, хоч можна те саме виявити інакше.

На перехрестю, де вулиці творять зірку, великий рух. Над'їздять автобуси, авта, спішать люди, показується кінь, що тягне віз із бананами. „Малий газетяр" — має Дода для нього назву і вже його бачить намальованим на полотні. Годинник на реклямовій таблиці високого будинку, що помагає реклямувати меблі, вказує за тридцять хвилин восьму. Він, очевидно, спізнюється, як і кожного дня. Якийсь автобус стоїть покірно на третьому перехресті і чекає на зелене світло. Чи це вже мій? — думає Дода і далі розвиває в думках композицію образу „Людина без батьківщини". Треба брати щкіцівник — думає в той час, як рука цілком самостійно зупиняє автобус. Її думки поплили далі і були б дозволили йому минути її. Взагалі руки роблять тепер багато дечого без її відома, свідомости і згоди, від деякого часу цілком усамостійнилися.

† Юрій Сірий

УКРАЇНСЬКА КНИГА В КАРПАТСЬКІЙ УКРАЇНІ

(1)

Говорити докладно про українську книгу на Карпатській Україні надзвичайно тяжко. За браком джерельних матеріялів і тут доводиться опиратись тільки на те, що зберегла пам'ять. Отже, тим самим мій спогад не буде монографічним розробленням цього питання, а тільки скромним матеріялом для майбутньої праці з цього питання. Та й обнімає цей спогад тільки короткий період культурно - національного життя Карпатської України, а власне період від кінця першої світової війни до початку другої. При всьому бажанні говорити про те, що було на тій землі до кінця першої світової тійни в ділянці, яку я взяв собі за тему, не доводиться.

Взагалі ж треба прийняти під увагу, що Карпатська Україна довгі століття перебувала в складі Австрії, як невіддільна її частина, а з перетворення Австрії на дуалістичну державу, Австро-Угорщину, остаточно була закріплена за Угорщиною.

Політика Угорщини, щодо Карпатської України, або, як тоді називали її Угорської Руси чи Підкарпатської Руси, весь час зводилась до цілкавитого змадяризовування цієї частини української землі. Все, що зв'язувало духово народ Карпатської України з її матірним пнем — Великою Україною, було під найсуворішою забороною. У той час ми не бачимо там ні народних, ні будь-яких інших шкіл, де вчили б дітей їхньою рідною мовою, не бачимо й організацій, які б мали національний характер, ні видавництв, що в українській мові випускали б якісь публікації. Сяке-таке національне життя проявлялося тільки довкола церков, та й то далеке від прагнень українського народу взагалі, а лише, як культ, що оберігав батьківську віру, звичаї та традиції предків.

Навчання по школах провадилось мадярською мовою, за вимком релігії, що її дозволялось викладати, теж малозрозумілою, церковно-слов'янщиною, при парафіяльних школах. Таке навчання більш затемнювало, ніж просвіщувало голову дитини. Як правило, вона виходила зі школи з почуттям до мадярської книги, а по-свосму, крім молитовника, читати не вміла.

Існування якихось українських видавництв або книгарень було річчю неможливою. Видавати не було для кого, та й було це справою небезпечною. Ті скромні одиниці, що, всупереч усім труднощам, таки працювали на українському науковому полі, здебільшого мусіли свої праці друкувати поза межами Карпатської України — в Галичині чи навіть у Росії, як, напр., праці Я. Головацького з етнографії. Таке положення створило той сумний стан, що українське населення Карпатської України перед першою світовою війною в національному розумінні доживало, як здавалося, останні дні, або, як пише один поет, перебувало в „глибокому сні".

Але вже під час першої світової війни дістає воно першу іньєкцію, яка починає пробуджувати його з того сну. Ту іньєкцію дає галицька молодь, що творила перші частини українського війська. То були Українські Січові Стрільці. Складалися вони майже виключно з національно свідомої молоді, що добровільно встала на боротьбу з російським царатом за визволення України. Якийсь час ті частини перебували на терені Карпатської України, головно в Мукачеві та Чопі. Вони перші повели широку агітацію серед карпатських русинів, пробуджуючи в них національну свідомість. На допомогу прийшла пропаґандивна література, яку постачав Союз Визволення України, що знаходився у Відні. І вже під кінець війни Карпатська Україна перероджується настільки, що по її закінченні, в періоді революційного тодішнього життя виносить постанови про злуку з Великою Україною. На конґресі, що відбувся в Києві в січні 1919 року під проводом Української Директорії, разом з представниками всіх українських земель, представники Карпатської України підписують акт злуки всіх українських земель в єдину неподільну й соборну Україну.

Не можна сказати, щоб національна свідомість була міцною в тодішніх широких масах населення Карпатської України. Як і взагалі в революційні часи, маси здебільшого йдуть за льозунґами, видвигнутими окремими впливовими одиницями. З певністю можна сказати тільки те, що такими постановами виявлено було найбільш небажання надалі лишатися під володіннями чужого мадярського режиму. Впрочім це й виявилося, коли колесо історії повернулося в інший бік. Ні Велика Україна, ні сам народ Карпатської України не могли закріпити акту злуки, і Карпатська Україна без боротьби переходить в склад Чехословацької Республіки, треба сказати не без рішаючого в ті часи впливу американських карпатян. Хоч за умовою мала вона дістати в найкоротшому часі не тільки культурно-національну, а до певної міри й політичну автономію — все залишилос тільки на папері.

(Продовження буде).

НАРАДИ НОВОПРИБУЛИХ У НЮ ЙОРКУ

В кінці травня 1954 р. в Н. Й. була скликана нарада новоприбулих іміґрантів, організована Асоціяцією кол. українських політв'язнів совєтського та інших тоталітарних режимів — (В.У.П.В.) під протекторатом Громадського Комітету Українських Організацій міста Ню Йорку.

В першій точці наради були розглянені детально всі питання, що пов'язані з набуттям американського горожанства новоприбулою іміґрацією-українцями, кол. „ДП". З інформаційною доповіддю виступив голова А.У.П.В. п. І. Шарай-Самійленко. — 1954 р., — сказав він, — є роком, коли переважаюча частина кол. „ДП"-Українців матиме сповнених 5 років побуту у прибраній ними новій Батьківщині. Вкорінення в багатогранне американське життя природно породжує серед них велике тяготіння до набуття американського громадянства. П'ятирічний термін нового життя в достатній мірі заатестував їх, як людей духово здорових, працьовитих, льояльних до американського устрою та непримиримих ворогів до комунізму. Вони мають всі дані бути гідною частиною великої американської спільноти та, зокрема, бути достойними громадянами великої американської держави. У зв'язку з цим виникає цілий ряд проблем і то не лише дорадчого характеру, а проблема далеко більшої ваги і значіння. Було б більш чим наївним удавати про те, що підняте чужомовною пресою питання про справедливе розв'язання офіційними чинниками у Вашинґтоні справи виправлення неточностей в іміґраційних документах деякої частини новоприбулої еміґрації до ЗДА, що ця проблема є байдужною для нас-українців, кол. „ДП" з-під Совєтів. Тепер кожному відомо, що ті „неточності" сталися перед небезпекою смерти, в наслідок фатальної ухвали в Ялті, яка санкціонувала примусову репатріяцію кол. громадян з СРСР на т. зв. „родіну". Поголовна окупація української території гітлерівськими дивізіями під час 2-ої війни, та непримиримість українського народу, як до московсько-більшовицької, так і німецько-нацистської окупації, привели до того, що українська еміґрація виявилась найбільш багаточисельною та найбільш відпорною перед репатріяційними каримим експедиціями Совєтів.

Плятлінґ, Дахау і багато подібних актів масового і одиночного самогубств, скитання у лісах - сховищах Німеччини і Австрії — залишили за собою часи великої смути, коли переможні у війні проголошували високі декларації Свободи і Справедливости, підписували Чартер О.Н. про непорушність природного права людської свободи, а в той же час підсовєтських еміґрантів виловлювали, як худобу та вивозили на зараз московському молохові. І лише тому, що ті люди шукали Свободи і Справедливости.

Доповідач навів багато фактів взятих із свідчень військово-полонених, повоєнних утікачів та з пресових повідомлень про те, що сталося з тими земляками, що були насильно репатріовані в СССР, та з тими рідними, члени яких відмовилися вернутися на „родіну". — Концтабори, поправно трудові колонії, безперервні слідства і розстріли, занесення на „листи неблагонадійних" (т. зв. громадян нижчого сорту"), ось яка доля спіткала тих нещасних.

Українці з-під Совєтів добре знали, що чекало їх та їхніх родичів. Перед ними не було іншої альтернативи, як зберегти себе фізично та не наразити своїх рідних на небезпеку — там, за залізною заслоною. З відціль породились і ті „неточності" в еміґраційних документах в найбільш загроженої частини отих переслідуваних.

Роки тяжких розчарувань вільного світу у відносинах з Совєтами, а зокрема приклад в Кореї з військово-полоненими американцями, як і захист Об'єднаними Націями тих військово-полонених, кол. вояків комуністичного Китаю і Півн. Кореї, що відмовились вертатись до їхніх комуністичних і васальних „родін", як і ряд інших прикладів, — переконливо показали вільному світові весь трагізм і несправедливість ялтинської ухвали, щодо неповоротців з СРСР.

Але ж наслідки тої несправедливости гнітуче тяжать і по нині над тою частиною еміґрації, їм треба стати назустріч і допомогти.

Доповідач, а пізніше заст. гол. АУПВ., інж. Т. Л. подали подрібну інформацію присутнім про те, як виглядає розв'язка цієї справи в офіц. колах та подали звіт про наслідки 5-ти місячної праці Президії АУПВ в контакті з відповідними чинниками Вашинґтону. Вони з великою присмністю повідомили і про те, що Українська Православна Церква в ЗДА на чолі з її достойниками радо взяла і на себе цю місію. Повідомлено також і про зацікавленість вже від довшого часу того роду справами і по лінії ЗУАДК-ту, як і про контакт в тім напрямку і з УКК в ЗДА.

Комісія АУПВ веде цю акцію в тіснім контакті з Гром. Комітетом Укр. Орган. Ню Йорку та перед ним звітується.

Присутні з великим зацікавленням сприйняли цінну інформацію, одобрили діяльність Комісії та побажали їй щасливих успіхів.

Голова АУПВ. — п. І. Шарай-Самійленко зачитав ще предложений Асоціяцією меморандум на ім'я ген. секр. О.Н., в зв'язку з підписанням Вишинським декларації О.Н., що проголошує народовбивство поза законом, як міжнародний злочин. У меморандумі перечислені найстрашніші акти народовбивства, що заподіяні урядом СРСР на Україні та апелюється — поставити ті злочини в О. Н.

Меморандум обговорено та одноголосно ухвалено.

Збори відбулися в надзвичайно присмній та діловій атмосфері. В зв'язку з від'їздом голови Гром. Комітету проф. І. Паливоди — збори переводив заст. голови п. майор Д. Бакум.

Іван Головенко.

ЧИТАЙТЕ „СВОБОДУ"

ІЗ ЗАГАЛЬНИХ ЗБОРІВ ОБ'ЄДНАННЯ УКР. ВЕТ. ЛІКАРІВ

Дня 29 травня ц. р. відбулись П'яті Річні Загальні Збори Об'єднання Укр. Вет. Лікарів з осідком в Шікаґо. Об'єднання має 118 членів, розкинених по всіх частинах вільного світу. На зборах явились тільки частина членів з Шікаґо і ближчих околиць, а решта взяла участь кореспонденційним шляхом. На збори наспіли привіти від місцевих і позамісцевих братніх організацій, від Українського Лікарського Товариства, від колишніх професорів українських ветеринарних шкіл, Розгона і Крашеннінікова, від НТШ вітав особисто збори проф. д-р Ілля Витанович, а від Ліґи Американців Укр. Походження — мґр. Ничай. В привітах висловлено признання за працю та накреслено напрямні діяльности. Проф. Витанович підкреслив, що український професіоналіст на вигнанні здав іспит громадської зрілости, служить поневоленій Батьківщині і пристосовується до нових обставин життя.

Збори тривали чотири години. Були ділові дискусії і схвалено ряд пропозицій, з яких найважливіші такі: 1. в 1955 відсвяткувати 45-ліття організації вет. лікарів, себто довоєнної „Ватри", а тепер Об'єднання АУВЛ; 2. відсвяткувати 10-ліття смерти поета (за професією вет. лікаря) Олеся Кандиби, влаштуванням в його честь Академії і виданням збірника його поезій; 3. видати Альманах Об'єднання.

У звітовому році Об'єднання, хоч невелике числом, багато уваги присвятило самодопомоговій і організаційній справі: — розділило 700 долярів допомоги потребуючим членам, та вже п'ятий рік без перерви видає на циклостилі „Інформативний Листок" Об'єднання (40 сторін), в якому інфомує членів про поточні справи, діяльність Управи, подає огляди із вет. преси в Україні і в Америці та поміщує оригінальні праці професорів і членів.

До плянів майбутнього належить видання укр. ветеринарно-медичного словника під редакцією проф. д-ра І. Розгона.

За заслуги в вихованні кадрів укр. вет. лікарів обрано почесними членами Об'єднання професорів О. Корсунського, І. Григоренка, М. Встухова, П. Шумовського. Головою Управи обрано втретє д-ра В. Помірка, а членами Управи пп. М. Пенсака, В. Вірщука, Б. Мішкевича, О. Ількова і В. Ткачука.

Обсерватор.

УКРАЇНЕЦЬ ПРЕЗИДЕНТОМ СТУДЕНТСЬКОЇ ГРУПИ В АНГ. ЦЕНТР. ШКОЛІ В БОСТОНІ, МАСС.

З нагоди закінчення шкільного року, новоприбулий українець Василь Лещук був вибраний президентом студентської групи в повище згаданій школі, за шкільний рік 1953-1954. Це перший раз в історії міста Бостону, що українець-скиталець був допущений до такого посту. Приїхавши в 1949 році до Америки, обставини змусили його піти на власний заробіток, одначе з початком 1951 р. не залишаючи праці, записавсь він до вечірньої школи, та протягом довшого часу брав курс модерної фізики.

На закінчальному шкільному вечері, який відбувся 27. травня 1954 р. В. Лещук виголосив промову до друзів студентів, а також і гостей, згадавши між іншим про школи в Україні та їх теперішні обставини. На закінчення програми відбулась роздача дипломів для около 60 студентів. Кінцеве слово забрав директор школи п. Ґ. Айрис, побажавши всім багато щастя й всього найкращого в майбутньому.

Н. Н.

Український Літературно Мистецький Клюб
Ню Йорк 149. 2-а Ев.

Ню Йорк. — У п'ятницю, 18 червня, в Літ.-Мист. Клюбі відбудеться авторський вечір В. Чапленка. Програма вечора складається з авторської „сповіді" та читання його творів, зокрема уривка з недрукованої частини історичного роману „Чорноморці". Читатимуть автор та п. Марія Руда. Початок о 8 годині вечора.

Сірий плугатар зеленої Буковини

(Закінчення зі стор. 2)

Перед першою світовою війною відомою була, як сильно зрумунщена сільська громада під Чернівцями — Чагра (Чагор). Туди попав на працю Григорчак і враз з іншими вчителями видержував справжню румунську облогу. А все ж таки знаходив час, щоб далі вчитися. Маючи всі учительські іспити, він доповнив гімназійні студії і здав матуру та приготовлявся на вчителя гімназії або семінарії. Війна перервала його змагання й він відбув в австрійській армії 4 роки.

Повернувши на рідну Буковину, застав там румунів. Незабаром арештували його під закидом навчання дітей української мови. Після звільнення з арешту вчителював в Нових Мамаївцях і таки в рідному селі, Сергіях. Тут зустрів його великий удар: проти нього почали слідство за бунт проти румунської держави, що тягнулося три роки. Після судового звільнення жив собі Григорчак вже приватно в Чернівцях і вчив українських дітей рідної мови. Аж посунули большевики.

Григорчак зібрав манатки й виїхав 1940 р. до Німеччини, а 1941 р. прибув на Лемківщину, на керівника сільсько - господарської школи. Працював теж запопадливо в Українському Допомоговому Комітеті. Тут його обжалували перед Гестапо, що натомило його доволі численними допитами та побоями. Прийшлось кидати Лемківщину. Виїхав до Бережан, де вчителював у промисловій школі, а одночасно організував рільничу школу в Козовій. Дальші воєнні дії приневолили його виїхати на Захід, і він опинився в Юґославії, переживаючи всі страхіття тітовщини. З трудом удалося вирватися до Австрії 1946 р., де тимчасово осів у Граці. В 1950 р. прибув до Бразилії, де зорганізував дитячий садок і курси українознавства.

Нехай же ця китиця згадок буде для Ювілята виявом пошани української спільноти за його соборницьку працю, а для молодшого покоління заохотою до витривалости під українським прапором при всяких умовинах.

Лев Ясінчук

Степан Вусатий

„ЛЮБІТЬ УКРАЇНУ"

Збори, що їх влаштувало т-во „Любіть Україну", для маніфестації духової єдности української еміґрації з українським народом на Рідних Землях — заповідалися прекрасно.

Народ, широкою Амазонкою, плив-напливав, з усіх усюдів, до найбільшої залі „Метрополітен Сентер", Ля-Плятою бухав в усі десять дверей, Міссісіпою разливався по партері, льожах і ґалерії.

Кожної пів-години голосники повідомляли:

...дві тисячі присутніх...
...три тисячі присутніх
...три тисячі - п'ятьсот...
...шість тисяч...
...чотирнадцять тисяч...

Тай не прості там вам люди збиралися, не звичайні собі християни, ні! Політична еміґрація це збиралася; самі великі патріоти; мученики за національну ідею, переслідувані, в'язнені, засилані, розкуркулювані...

Ви, он, послухайте, що вони самі про себе кажуть:

— Два роки в Березі був..

— Сім літ у Бриґідках просидів...

— П'ять год на засланні пробував...

— Десять на Воркуті страждав...

Почалися збори.

Американський гимн всі прослухали в підвищеному, на десять фітів, настрої.

Український гимн публіка, — мов на команду, за хором підхопила, і так вам ревнула, що не то шум порогів старого нашого Славути, а й Нıаґра-фол заглушили б... О, сила, братці, у наших горлянках та й язиках, велика, незміренна!...

А пісня „Любіть Україну", що як гимн Т-ва стала, так розпатріотила публіку, що понад 25% присутніх патріотів зомліло. Правду сказавши, то зовсім вони не помліли, а тільки трохи понадомлівали... Не попадали на землю, значить, як це видиться, а виґідненько посідали собі на м'якенькі крісельця, руки поклали на те місце, де у людей серце буває, і в екстазі декламували:

— Ох, як я її, оту нашу Україну, люблю! — один;

— Усім серцем її кохаю! — другий;

— За неї і для неї усе, усе, віддав би; — третій.

Почато доповідь.

Насправді, не доповідь це була, а патріотичний вогонь Патріотичний динаміт! Патріотичний екразит!..

Дві повних години лунали голосні вигуки промовця:

— Лицем до воюючої України!..

— Лицем до Рідного Краю!..

— Лицем до Рідних Земель!..

— Лицем до Рідного Народу!

Заля йому громом у відповідь:

— *Ми серцем до України!!!*

— *Ми душею!..*

— *Головами!!!*

— *Усім, що маємо!!!*

А буря оплесків, а грохіт — „Хай живе-е-е-е!!!" — такі за кожним разом неслися, що якби та біблійні мури Єрихону впоблизу стояли — вгамуз, певно, розсипалися б... Гаряч патріотична така взялася на залі, що гляди, загориться вогонь — і всі наші воріженьки погинуть в ньому, мов роса на сонці...

Запевняю всіх моїх Шановних Читачів, а навіть всю українську політичну еміґрацію, що як би так на доповіді було закінчено — збори були б досягли найбільшого в історії всіх українських патріотичних імпрез — морального успіху...

Так ні!

Захотілося оце голові Імпрезового Комітету ще й успіху матеріяльного...

Утихомирив він півгодинним повівом білої хусточки розбурхану великим припливом патріотизму публіку, і сказав!

— Вельмишановні, достойні, етц. — члени і гості!

Вашою масовою присутністю й Вашими бурхливими оплесками й окликами, Ви доказали, що Ви гаряче любите Україну. А тепер докажіть, що Ви рівно ж гаряче любите її й ділом. Наше Товариство має великі витрати на вияснювальну роботу української справи в світі. Покрити їх повинно наше високопатріотичне громадянство... Зараз по залі підуть наші панянки в національних строях з капелюхами й переведуть збірку на ту ціль... Прошу Вас, Шановні громадяни, — будьте щедрими... Дякую!..

На залі, мов би кобальтова бомба луснула! Так і видко було по патріотичних носах, як паде патріотична гарячка. Присутні заворушилися:

— А це що?

— Збірка на національні цілі?

— І тут без тої колєкти не обійшлося??

Присутні рухнули, одинцем і гуртами до виходу.

Голова зборів пояснює:

— Шановні Громадяни — гукає. — Це ще не кінець зборам...Не виходьте... Ще „Не пора" після збірки проспіваєм...

Народ не слухає, преться до дверей.

— Я тільки покурити...

— Я свіжого повітря дихнути...

— Я зі знайомим побалакати...

Виходять патріоти, скоренько, тікають з залі, щоб в капелюх не кинути.

Голова Зборів забігав по сцені, затупцював, замахав руками, просить не виходити, та ніщо не помагає: народ преться до виходу, ніяк не вдержиш... А один з найбільших патріотів ще й кинув в сторону президії:

— Так вам і треба!.. Не пріть всюди з вашими збірками...

— Лиш давай і давай — докинув другий великий патріот.

— Дихати не дають тими збірками...

— Національні галапаси! — погрожували патріоти.

— Бандити!!!

Хтось недочув:

— *Де бандити???*

— *Он там! На сцені!*

— *Ой, леле! — запищала одна нервова патріотка.*

— Рятуйте! Бандити!! — заверещала друга.

— Ґвалт!! Ґвалт!! Ґвалт!!

А все це через оту прокляту збірку...

✝

З глибоким сумом в зболілих серцях ділимося сумною, запізненою вісткою про смерть на рідній, несвоїй, окупованій Землі, нашого Батька,

Володимира ДОЛИНСЬКОГО (Беркут)

кол. довголітнього керівника народніх шкіл в Галичині, першого інспектора шкіл Бережанського повіту за часів ЗУНР в 1918 р.

Смерть наступила ще 5 років тому назад на 80-му році життя.

В СУБОТУ, 26-го ЧЕРВНЯ 1954, о год. 9:15 рано, в укр.-кат Церкві св. Юрія в Ню Йорку при 7-ій вул. буде відправлена ПАНАХИДА за упокій праведної душі, на яку цим шляхом запрошуємо Рідних, Приятелів та Знайомих, головно колишніх численних учеників Покійного.

Роман ДОЛИНСЬКИЙ, син
Тетяна з Андрієвичів ДОЛИНСЬКА, невістка.

Help Wanted Male—Female

ГОСПОДИНІ — АГЕНТИ ПРОДАВЦІ.
Можете мати власний бизнес! Продаж ШТУЧНОЇ ВІЖУТЕРІЇ впрост з гуртівні від $3 за тузін. MANOR SALES CO., 306 Lyons Ave., Newark, N. J. — WAverly 6-3742.

● ПРАЦЯ ● Help Wanted—Male

ОПЕРЕЙТОРИ
Bay City Shovel
Досвідчені "back hoe", 5 днів в тижні, 40 годин.
Конечний досвід.
Стала праця.
Зголош.
48 Woodbine St.
Bergenfield, N. J.
Tel. DUmont 4-0995
ORadel 8-4623

АМБІТНІ МУЖЧИНИ
можуть заробити $5,000 річно більше, навіть при затриманні теперішньої праці. Конечне авто. Згл. до Mr. Ltalo Esposito.
AMERICAN FURNITURE FACTORIES
174-178 Union Ave., Bklyn, N.Y.
Tel. EVergreen 8-0280

МЕХАНІК ДО АВТ
Мусить мати досвід. Стала праця висока платня. Голоситись:
HAMMOND'S HUDSON SALES SERVICE
628 Cedar Lane, Teaneck, N. J.
TE 6-7373

МЕХАНІК
до холодільників і Air Conditioning. Досвідчений, $2.00 на годину. Побажане авто. Стала праця. Bronx.
Телефон: CY 5-3366

Automobile Body & Fender Man
Малий досвід при малюванні. Догідний bus service N. Y. C.
HAMMOND'S HUDSON SALES SERVICE
628 Cedar Lane, Teaneck, N. J.
TE 6-7373

НАКЛАДАЧ НА ДРУКАРСЬКИХ МАШИНАХ
Голоситись:
KAPLAN CARD & PAPER CO.
(104th St.) New York City
Phone LE 4-3040

SHIRT PRESSER
Досвідчений, стала праця, добра платня. Приємні умовини. праці.
Голоситись:
WYKAGYL VALET
1293 North Avenue
New Rochelle, N. Y.

TAILOR — PRESSER
Досвідчений.
Приємні умовини праці — добрі години, чудова нагода.
81 Jackson Ave., Syosset, L.I.
SYosset 6-1360

ФРИЗІЄР
З досвідом у всіх ділянках свойого фаху. Стала праця, добра платня, приємні умовини праці (Air Conditioned робітня).
Голоситись:
GRASSO HAIRDRESSERS
851 Bronx River Rd.
Bronxville, N. Y. Beverly 7-1139

Вступайте в члени У. Н. СОЮЗУ!

● REAL ESTATE ●

AMITYVILLE — 3-род. $15,500
Велика пивниця, овоч. дерева і кущі. Чудовий дім також бунґало, 3½ кімн. у Freeport. Продаж з стратою за $4,500.
M. J. FOX AGENCY
35 Railroad Ave., Freeport, L. I.
Freeport 9-3533 — 9-6634

Роздрібний продаж, м'ясний бизнес і будинки. 803-805 Castleton Ave. Рухлива дільниця, паркування на посілості. Давно заснований бизнес. Добрий річний прихід. Власник продає з уваги на недугу. За докладними інформаціями кличте Exclusive Broker GI. 8-6660 King Realty Co. 1034 Castleton Ave., W. Brighton, S. I.

MIDDLE ISLAND, L.I.
Новий дім, 6 кімнат, 1½ поверх, автомат. олив. огрівання, холодільник, газ. піч, венецькі заслони, патіо, тераса, ґараж на 2 авта, 2 кімнаати вгорі, 2½ акр. землі, 1 акр. виробл. землі, овоч. дерева, 2 хвил. до озера. Оглиньте, щоб оцінити. Продаж зі стратою. Телеф.:
YAphank, N.Y. 4-3282
ATwater 9-6219
Write: J-9, Rm. 830, 11 W. 42 St. N.Y.C.

DUTCHESS CO.
Rhinebeck, N.Y. — Умебл. модер. 7-кімн. дім, всі удосконалення, 2, 4 кімн. бунґало, ґараж на 2 авта, басейн до плавання, також курник. Продаж зі стратою. Власник wkend. Rhinebeck 564F13; wkdays, CI 6-8774. Write C. GROLL, 421 W. 48 St. N.Y.C.

● ПРАЦЯ ● HELP WANTED—FEMALE

КОСМЕТИЧКА
оперейторка у всіх ділянках свойого фаху, також манікюристка. Добре просперуюча робітня. Стала праця — добра платня. Голоситись:
JO'S BEAUTY SALON
164 E. Park Ave., Long Beach, L.I.
Phone Long Beach 6-2368

ПОТРІБНО ОПЕРЕЙТОРКИ
досвідчені на power sewing machine. Праця при McGregor Sportwear. Добра платня, стала праця. Приємні умовини праці.
Голоситись:
OCEAN GEM APPAREL CORP.
396 Tompkins Ave., Rosebank, S.I.
Phone GI 2-0177

COUNTER — WAITRESS
Праця на години. Приємні умовини праці.
Голоситись:
EMPIRE DINER
433 Central Ave., Yonkers, N. Y.
Phone YO 9-9012

КОСМЕТИЧКА
Досвід — 5 днів, $50.00
Приємні умовини праці.
Голоситись:
BILL'S BEAUTY SHOP
164-17 Jamaica Ave., Jamaica, L.I.
Phone RE 9-7474

КОСМЕТИЧКА
Оперейтор у всіх ділянках свойого фаху. 5 днів в тижні. Добра платня плюс комісове. Приємні умовини праці. Робітня air conditioned. Голоситись:
CHIC HAIRDRESSER
188-14 Union Tpke., Flushing, L.I.
Phone HO 5-8811

Потрібно дівчини або жінки до загал. домаш. праці. Звичайне варення на селі. Власна приємна кімната і лазничка. Добра платня. Без застережень до новоприбулих. Мале знання англ. мови. Можливість 2 сестер.
Phone: MAIN 2-4900

ПОМІЧНИЦЯ МАМІ
Молода дівчина або жінка. Спання на місці. Малий дім — ранча, бл. пляжі. Приємна згідлива родина.
Телеф.: CE 9-8571

ДОМАШНЯ РОБІТНИЦЯ
Звичайне варення. Опіка над дітьми. Спання на місці. 1 дитина. Мал. апарт. Всі електр. приряди. Телеф. при кінці тижня по 6 P.M. або кожного дня
LI 4-1438

● РОЗШУКИ ●

ПОШУКУЮ брата Миколая ДІДУХА, сина Танаска родом з Русова пов. Снятин. Приїхав до Канади 1921 року. Хто знав би про нього або він сам, прошу ласкаво зголоситися на адресу:
K. DIDUCH
27 Meyers Avenue
Hicksville, L. I., N. Y.

● REAL ESTATE ●

7 КІМНАТ і лазничка, всі удосконалення, відокремлена, 3 1/10 акр. землі, стодола, робітня, 2 курники, вел. місце на город. $15,000. Кликати Pine Bush 4-1877 for appointment or Spring Valley 6-1080 New York.

BROOKLYN — ТІЛЬКИ $9,600
5 родинний 1 склеп
Гар. вода, мосяжні рури, олив. огрівання, 1080 резервуар, добрі умовини. 10-5 P.M. кликати:
HY 8-8632
7-9 P.M. кликати PR 4-4271

1-РОД. З ЦЕГЛИ ДІМ, площа 50x100, 9 вел. кімнат — мур. ґараж, і сон. веранда. Гар. вода, олив. огрівання. Легко до перер. на 2 родин. Знамен. нагода для мами і доньки. Жадає $19,900. Приймається кожну оферту. Кликати UN 7-5842 між 12-1 попол., і 5-6 веч. Open for inspection at 2515 Palisade Ave., Union City, N. J.

CYPRESS HILL, BROOKLYN
3-родин. з цегли — наріж. дім, ґараж, 13 кімнат, пар. огрівання, 7 кімн. вільних. $15,000.
2-род. ґараж на 2 авта, 11 кімн. олив. огріваня, знамениті умовини, 5 кімн. вільних. $15,000.
PETER DEUTSCH
3063 Fulton St., Brooklyn, N. Y.
AP 7-4374 TA 7-9616

EAST MEADOW, L.I. — $13,500
11 кімнат — 3 кухні — 3 лазнички, добре на 2 або 3 родини. Олив. пар. огрівання. Всі удогіднення. Дозволяється годівля курей на посілості. Вл. до всього.
Власник SUnset 1-2386
J11 Rm. 830, 11 W. 42 St., N.Y.C.

BRONX, N.Y.
ПОМІРКОВАНИЙ РЕНТ
Garrison Ave. & Edgewater Road 5000 Sq Ft. Договір на необмежений час. Ґараж, будинок.
TY 2-3333
1125 Bronx River Avenue
Bronx, N. Y.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

ПАТЕРСОН, Н. ДЖ. — Місячні збори Т-ва Т. Шевченка, відд. 64, відбудуться в суботу, 19-го червня, о год. 7:30 веч. при 482 Main St. Просимо членів явитися на зборах, бо буде звіт делеґата з Конвенції. — І. Бурний, секр.

НЮ ЙОРК, Н. Й. — Відд. 184 „Верховина" повідомляє, що в суботу, 19-го червня, о год. 7-ій веч., відбудуться місячні збори у власній домівці при 423 E. 9th St. На порядку нарад важні справи і звіт делеґата на 23. Конвенцію УНС. Проситься чисельно явитись. — Управа.

ВІЛМІНҐТОН, ДЕЛ. — Т-во відд. 247 повідомляє, що звичайні і піврічні збори відбудуться в четвер, 17. червня, о год. 7 веч. в залі укр. прав. церкви св. Петра й Павла. Присутність всіх членів обов'язкова. — М. Маср, секр.

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА. — Звичайні збори членів Б-ва св. Юрія 239 відд., відбудуться в суботу, 19-го червня, в домі Укр. Американських Горожан, 847 N. Franklin. Секретар буде виплачувати дивіденди за 1953 р. вже від год. 5-тої Суспендовані члени можуть мати змогу відновити членство в У. Н. Союзу по вирівнанні всіх залеглостей. — В. Ґалан, гол.; М. Ковальчук, секр.

ЕЛИЗАБЕТ, Н. ДЖ. — Повідомляється всіх членів Т-ва Запорозька Січ відд. 234, що місячні збори відбудуться в суботу, 19-го червня в УНДомі, о год. 7:30 веч. Проситься всіх прибути, делеґати здадуть звіт з 23. Конвенції, буде роздача чеків-дивіденд, та є різні справи до полагодження. Нових членів УНС проситься вступити також до Відділу. — І. Іванник, фін. секр.

НЮ ГЕЙВЕН, КОНН. — Т-во „Любов" відділ 370 повідомляє всіх своїх членів, що звичайні місячні збори відбудуться в неділю, 20-го червня зараз по Службі Божій. Проситься всіх членів прибути, вислухати звітів делеґатів з 23-тої Конвенції та отримати свої дивіденди, і білети на пікнік. Напоминаємо довгуючих членів вирівняти свої залеглости, інакше будуть суспендовані. — К. Стасюк, предс.; В. Колисняк, кас.; Р. Голубович, фін. секр.; В. Гіна, секр.

СТЕМФОРД, КОНН. — Піврічні збори членів Б-ва св. Арх. Михаїла відд. 350 відбудуться в неділю, 20. червня, о год. 2-ій попол., в залі Укр. Клюбу, 33 Beckley Ave. Проситься всіх членів прибути на збори, вирівняти залеглі вкладки і відібрати дивіденду. Буде звіт делеґата з нарад 23. Конвенції УНС. — В. Карий, предс.; В. Влащук, кас.; д-р В. Палідвор, скр.

ДИТРОЙТ, МИШ. — В-во св. о. Николая відд. 175, повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 20. червня, о 1-ій год. попол., в У. Н. Домі, 4655 Мартин вул. Проситься всіх членів прийти, вислухати звіту делеґатів з 23. Конвенції й забрати свої дивіденди. Напоминаємо довгуючих членів, щоби вирівняли свої залеглости, інакше будуть суспендовані. Проситься приєднувати нових членів до УНСоюзу. — С. Пелех, гол.; В. Вілінський, кас.; І. В. Іванчук, фін. секр.

КЛІВЛЕНД, ОГАЙО. — Місячні збори 291 відд. Т. Шевченка, відбудуться в неділю, 20-го червня, в У. Н. Домі при Вест, 14 вул., о год. 2:30 попол. Проситься всіх членів прибути обов'язково. Крім організаційних справ буде звіт делеґата з Конвенції та роздача чеків-дивіденд. — І. Клим, предс.; В. Гузіль, фін. секр., І. Вільшанецький, рек.-секр.

СКРЕНТОН, ПА. — Повідомляється членів відд. 123, що місячні збори відбудуться в неділю, 20-го червня, зараз по Службі Божій, в церковній залі. Проситься членів, прийти на збори, буде звіт делеґата і роздача чеків дивіденд. Проситься членів прийти і забрати дивіденду. — М. Еванців, предс.; Т. Назар, секр.

ВОТЕРВЛІТ, Н. Й. — Піврічні збори Б-ва св. о. Николая, відд. 13, відбудуться в неділю, 20-го червня, о год. 2-ій попол., в залі Укр. Клюбу, 402 — 25th St. Тому, що на зборах буде роздача чеків дивіденди, звіт уряду за 6 місяців, та звіт делеґата з 23. Конвенції УНС, проситься всіх членів прибути обов'язково. Перед зборами можна вирівняти свої вкладки. — А. Урбан, секр.

● REAL ESTATE ●

НЮАРК, Н. ДЖ.!
• Надзвичайна нагода для української родини!
На продаж гарна посілість — 1-род. дім бувшого адвоката, гарна околиця, 8 кімнат, всі удогіднення. Приступна ціна.
Кликати вдень MArket 2-8031
вечорами ESsex 3-9347

1-РОДИН. — BRONX
THROGGS NECK дільниця, дім з шинґлів — 6 кімнат, олив. огрівання, веранда 100% відокремлена, сітки охоронні M.E. Площа 25x112. Вл. до всього. Помір. ціна. Пишіть: J-11-A, Rm. 830, 11 W. 42 St., N. Y. C.
Власник TA 3-6089

Ставайте членами Українського Народного Союзу, в тимсамим і співвласниками
(Продовження зі стор. 3)
15-ти мільйонового майна організації!

ВЕСТ ІСТОН, ПА. — Т-во Б. Хмельницького відд. 137 повідомляє всіх членів, що піврічні збори відбудуться в неділю, 20-го червня, о год. 2-ій попол., в церковній залі. Буде звіт делеґата з Конвенції У.Н.С., та роздача дивіденд і багато інших справ. — Г. Яворський, предс.; М. Колодруб, кас.; С. Колодруб, секр.

ДЖАНСТАВН, ПА. — Т-во Відділ 300, повідомляє своїх членів місцевих і позамісцевих, що піврічні збори відбудуться в неділю, 20-го червня, в У. Н. Домі на Мейпел Євню, зараз по Службі Божій. Проситься всіх членів прийти, вислухати звіту Делеґата з 23. Конвенції та забрати свої дивіденди. — М. Ґубернович, предс.; Ф. Кавчак, секр.-кас.

ПЛЕЙНФІЛД, Н. ДЖ. — Т-во ім. І. Франка, відд. 372, повідомляє всіх членів, що місячні збори відбудуться в суботу, 19. червня, о год. 8-ій веч., в домі VFW, Вашінґтон вул. Проситься всіх прийти вислухати звіту делеґата з 23. Конвенції та відібрати свою дивіденду. — А. Кручак, секр.

РАРІТАН, Н. ДЖ. — Повідомляється членів Б-ва св. Арх. Михаїла відд. 332, що місячні збори відбудуться в суботу, 19 червня, о год. 7:30 ввечорі, в У. Н. Домі, 10 Колфакс вул. Проситься всіх членів прийти на збори. — М. Сірман, рек. скр.

ОЛИФАНТ, ПА. — Б-во св. Кирила і Методія відд. 86, повідомляє своїх місцевих і позамісцевих членів, що звичайні місячні збори відбудуться в неділю, 20-го червня, зараз по Службі Божій, в шкільній авдиторії при Рівер вул. Проситься членів прибути, вислухати звіту делеґата з Конвенції У. Н. Союзу та відібрати чеки дивіденди. — Г. Сайкевич, предс.; П. Саламаха, секр.

ВУНСАКЕТ, Р. АЙ. — Місячні збори Т-ва Запорозька Січ, відд. 206, відбудуться в неділю, 20-го червня, в парохіяльній залі при 74 Геррис Евню, о год. 1:00 попол. Просимо всіх членів прибути на ці важні збори, тому, що делеґати звітуватимуть з 23. Конвенції УНС. Також буде роздача дивіденди та інші важні справи до обговорення. — М. Чагарин, предс.; І. Кокольський, секр.

ЙОНКЕРС, Н. Й. — Т-во Подільська Січ відд. 8, повідомляє своїх членів, що збори Т-ва відбудуться в неділю, 20. червня в клюбовій залі при 13 Washington St., о год. 2-ій попол. Буде роздача чеків дивіденди і звіт з 23. Конвенції. Принимаємо членів без вступного. — П. Гарасимів, предс.; В. Мандзій, секр.

РОМ, Н. Й. — В-во св. Михайла, відд. 121, повідомляє своїх членів, що піврічні збори відбудуться в неділю, 20. червня, в залі У. Н. Дому, о год. 2-гій попол. На тих зборах буде роздача дивіденд за 1953, рік, звіт делеґата з 23. Конвенції УНС. Рівнож пригадуємо довгуючим членам вирівняти свій довг, в противному разі будуть суспендовані. — Д. Іванців, предс.; В. Чуйко, кас.; О. Годз, секр.

ВІЛКС-БЕРІ, ПА. — Місячні збори Бр. св. о. Николая, відд. 99, відбудуться в неділю, 20-го червня, зараз по Сл. Божій, в парафіяльній залі. Проситься членів прийти на збори. На зборах звітуватиме з конвенційних нарад делеґат, а також буде роздача чеків дивіденди від У. Н. Союзу. — П. Герман, секр.

БЕТЛЕГЕМ, ПА. — Бр. св. Димитрія, відд. 288, повідомляє, що місячні збори відбудуться в неділю, 20. червня, зараз по Сл. Божій, в укр. залі. Довгуючих членів проситься вирівняти свої вкладки, інакше будуть суспендовані. Буде роздача дивіденди від УНСоюзу. — М. Брус, предс.; В. Заґовський, кас.; Д. Мушастий, секр.

КАРТЕРЕТ, Н. ДЖ. — Т-во Запорозька Січ, відд. 342, повідомляє всіх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 20. червня, о год. 2-ій попол., в церковній залі. Проситься усіх членів прийти. Буде роздача дивіденди і звіт делеґата з 23. конвенції. Пригадується довгуючим членам вирівняти свої вкладки, інакше будуть суспендовані. — Г. Волянський, предс.; Н. Кіра, кас.; І. Маркович, секр.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ У. Н. СОЮЗУ

● MISCELLANEOUS ●

СТАРЕ ЧЕСЬКЕ ПИВО
темне або звичайне.
Повний час ферментації — прозоре, чудове на смак. Пушки (cans) розмір 24, $3.25. Пляшки (steinies) розмір 24, $2.59 і депозит. Кварти (quarts) розмір 12' $3.59 і деп. Достава даром.
LINDEN, N. J. 3-3225

JOZEF BIELANSKI
REALTOR
ДОМИ, ФАРМИ, БИЗНЕСИ
Догідні умовини купна.
255 N. First Ave. Manville, N.J.
Tel. SO 8-1995

Студія професіональних і аматорських робіт.
ШЛЮБНІ ФОТОЗНИМКИ
Також студія портретів
для ГРАДУАНТІВ
3-dimensional знимки
12 ТІЛЬКИ за $50.
BRAY STUDIO
784 Grand St., Jersey City, N.J.
HEnderson 4-4982

ШЕНШИЛІ
1 до 100: Плекайте в своїй пивниці. Радійте доходом і вчіться як його здобути. Всі шеншилі породисті, реєстровані і N.C.B.C. Willard George схрещувані
STUART CHINCHILLA RANCH
Ph. 4461 Washingtonville, N.Y.
Доставляємо особ. всюди в ЗДА

ХОЛОДНО В ЛІТІ ПРИЄМНО ЗИМОЮ
Ощадість на паливі. Ізолюйте зараз середником Rockwool. Ізолюю Ваше ціле мешкання, або тільки вибрану кімнату, Ізоляція Rockwool — це моя спеціяльність. Кошториси без зобов'язання купна.
CHARLES REYNOLDS
The Rockwool Insulation Man
15 Ashwood Ter. W. Orange, N.J.
OR 2-7160

● MISCELLANEOUS ●

SCHOENBART'S
▶ ВЕЛИКИЙ 3-ДЕННИЙ ВИПРОДАЖ ◀

Накривала на підлогу (H.W.)	39¢ sq. yd.
Congowall (тапети переґ) 5¢ sq. ft. (з обрамуванням)	
9x12 Лін-Килими (трохи переґ.)	$3.98
4½x9 Лінол.-Килими (переґулярні)	$1.00
4x4 Гумові кахлі	3¢ ea.
6x6 Гумові кахлі	5¢ ea.

SCHOENBART'S
ЛІНОЛЕУМ — НАКРИВАЛА НА СТІНИ
122 OLD BERGEN ROAD, JERSEY CITY
DElaware 2-5666

НАШ НАЙБІЛЬШИЙ ВИПРОДАЖ В ПОВНОМУ ХОДІ
в 2 СКЛЕПАХ GREEN ACRE'S
НА 50% ЗНИЖКИ

НА ВСІ АЗАЛІЇ — ОЛЕАНДРИ, — КВІТУЧІ КУЩІ, — ОВОЧЕВІ ДЕРЕВА — ВІЧНУ ЗЕЛЕНЬ — ЯК ТИСОВЕ ДЕРЕВО, КЕДРОВЕ — СОСНИ — ЯЛИЦІ — КЛЕН — ДЕКОРАТИВНІ ДЕРЕВА И ІНШ.

ВВЕСЬ ТОВАР ПРОДАЄТЬСЯ В ДОСКОНАЛОМУ СТАНІ, ІНШИМИ СЛОВАМИ КУПУЄТЕ ЩОСЬ ОДНЕ А ІНШЕ ДІСТАЄТЕ ДАРОМ, ДАЛЕКО НИЖЧЕ НАШОЇ ЦІНИ.

Любителі природи, завідуючі парками, огородники, будівничі — користайте з нагоди цих низь. цін.

ВИПРОДАЖ ПОЧИНАЄТЬСЯ СЬОГОДНІ, А КІНЧИТЬСЯ 5-го ЛИПНЯ (JULY)

БУДЕТЕ ЖАЛУВАТИ, ЯКЩО ПРОПУСТИТЕ ЦЕЙ ВИПРОДАЖ.

ДАРОМ і без жадної доплати ОДНА ВЕЛИКА ПАЧКА ТОРФУ ПРИ КОЖНІМ ЗАКУПІ НА $25.00

Низькі ціни на необхідні товарі. 20% опусту на залізні вироби. 20% опусту на всі дарунки.

Приходіть — приходіть всі на найбільший випродаж, що його дає Green Acre Nurseries.

Винятково
2-річ. МІШАНІ ОЛЕАНДРИ залишилось около 1000 шт. тільки 29¢ шт. — 4 за $1.00.

Поштових і телефоних замовлень не приймається. КІНЦЕВИЙ ВИПРОДАЖ.

СКЛЕП ВІДКРИТИЙ
9-6 пон., вівт: сер., чет. і п'ятн. 9-9
Субота і неділя 9-7.

GREEN ACRE Nurseries, Inc.
2693 HEMPSTEAD TPKE, LEVITTOWN, N. Y.
Tel. Levittown 3-4200 Est. 1931
BETHPAGE Hempstead Tpke. LEvittown 9-2024

AUTO

За найкращим купном! Новий випуск 1954
PLYMOUTHS $1650
Нова марка 1954 CHRYSLER'S $2600
Також найнижчі ціни на уживані авта в найліпшому стані.
•Будьте певні, що перше купите в•
GORMAN P. FISCHER
"Authorized Chrysler - Plymouth Dealer"
1146 N. BROAD STREET, HILLSIDE, N. J. • EL 2-3165
ВІДКРИТО В НЕДІЛІ І ВЕЧОРАМИ

CHEVROLETS 1954—Brand New
Зайдіть до мене за найбільш вигідною можливістю купна.
БЕЗ ЗАВДАТКУ
БАНКОВІ РАТИ.
НАЙВИЩІ ТОРГОВЕЛЬНІ ЗНИЖКИ.
КЛИЧТЕ: JOE PAUL
PLYMOUTH 9-4200

Огляньте нову марку '54 PONTIAC
Chieftain Special 6 Pass. Sedan
тільки в MALLON'S
$2053
ДОСТАВЛЯЄМО
Тільки $49.08 МІСЯЧНО
За найліпшим у всьому. . .купуйте Pontiac By Mallon
MALLON
SUBURBAN MOTORS
1128 Springfield Ave., Irvington • 445 Main St., E. Orange

НОВИЙ ВИПУСК CHEVROLET
6-pas., 2-Door Sedan
Тільки $1696.50
Доставляємо в Union
Зайдіть до нас за найкращим купном
L. & S. CHEVROLET CO.
Morris Ave., Cor. Commerce
UNnionville 2-2800
Union, N. J.

● Business Opportunity ●

Продаж зі стратою власника!! Влаштована Таверна. Тільки продаж пива. Оборот $600, тижнево $8,500. Конечна мала готівка, довгий винайм, низькі сплати, без посередників. George's Tavern, 73-02 Cooper Ave., Glendale, Great Neck 2-1856, від 9-ої до 12-ої рано.

ТАВЕРНА і ланчанета. Цілий рік клієнтеля стала і переїздна. Route 46, бл. Hackettstown, N. J. 5 кімн. апарт. з посілістю на всі роди прийнять і пікніків.
Кликати:
DOver 6-3492

BOARDING HOUSE для старших людей. 25 кімнат, окремі лазнички, свіжо відновлені кімнати, все зайняті, наріжне положення в Montclair, N. J. Около $15,000 потрібно при закупі. Річний дохід около $24,000, морт'едж 4½%. Повна ціна $38,000. Кликати: Monclair 2-9882 New Jersey.

ОВОЧІ — ЯРИНА МОРОЖ. ХАРЧІ
Низ. рент — дов. винайм, бл. Edenwald Housing. Помірковані умовини. — Пишіть: Rm. 1719, 15 Park Row, N.Y.C.
Телеф.: WOrth 2-2423

ГРОСЕРНЯ - ДЕЛІКАТЕСЕН
морожені харчі — пиво.
Догідне для супружжя — $1,200 тижн. оборот, добре положення Yorkville, власник виїжджає — мусить продати.
$7,000
Власник RH 4-9037

ЩАДІТЬ У ЛЕГКИЙ СПОСІБ...
КУПУЙТЕ СВОЇ БОНДИ ЧЕРЕЗ ПЕЙРОЛ СЕЙВІНҐС!

ВИПРОДАЖ В ЧЕРВНІ
на добрі уживані АВТА,
ЗНИЖЕНІ ЦІНИ НА ВСІ АВТА З ПОВНОЮ ҐАРАНТІЄЮ.
Площа уживаних авт відкрита в нед. 11-4 P.M.
Відвідайте Vic DeMattia
Peter Tramotin
Motor Sales
CLIFTON PONTIAC DEALER
540 Lexington Avenue
Clifton, N. J.
PRESCOTT 7-1642
Виставова кімната нових авт відкрита 9-9 P.M.
Понед. до п'ятниці 9-9 P.M.
Суб. 9-5 P.M., неділ. 11-4 P.M.

НЕ ЗМАРНУЙТЕ ЛІТА
перебуваючи коло ҐАРАЖУ!
Огляньте NANN MOTORS сьогодні за добрим автом, що повезе Вас дорогами, оминаючи направи.

'49 Chrys. Royal
4 dr. R & H накривала, мала віддаль у милях, добрі умовини.

'50 Dodge Sedan
4 dr. Coronet Gyrom R & H, накривала, осібно rear Bumper guard, добрі колеса, 1 власник, д. мало зробл. миль. Винятково чисте авто.

'52 Dodge Sedan
4 dr. Meadowbrook, Fluiddrive R & H, добрі колеса, накривала, 1 власник. Викінчений чорним. Дуже чисте.

'53 Dodge Cl. Cpe.
V-8, радіо і огрівач, Gyro, багато особливостей, мала віддаль миль. Дійсна лялька.

• ВИМІНА • СПЛАТИ.
NANN MOTORS
Auth. Dodge-Plymouth Dealer
Boulevard at 57th Street
Bayonne, N. J.
Tel.: HE 6-1698

Повідомляємо, що ціна оголошення величини 1 інча через 1 колонку виносить $1.40. Проситься належітість (відповідно до величини оголошення) пересилати разом з текстом.
Адміністрація „Свободи".

УВАГА! УВАГА!
Вже поступила в продаж друга збірка поезій
„ТИХЕ ПОДІЛЛЯ"
І. Наддністрового
в книгарні: SURMA BOOK & MUSIC CO.,
11 East 7th Street, New York 3, N. Y.
Спішіть з замовленням, бо обмежена кількість.
Ціна за примірник 40 центів. Для книгарень знижка.

УКРАЇНСЬКІ ФОНОГРАФІЧНІ ПЛАТІВКИ
Заходіть або пишіть по українські й другі платівки. Висилаємо платівки по цілому світі. Пишіть щодня по український каталог платівок.
FOREIGN RECORD EXCHANGE
2219 West Chicago Avenue Chicago 22, Ill., U.S.A.

● КНИЖКИ—ЖУРНАЛИ ●

ДО ПРОЧИТАННЯ вишлемо кожному книжку О. Мардена. ВОЛЯ І УСПІХ. Як перечитаєте і подобається Вам, пришліть долара. Якщо ні, звернете книжку. Пришліть 10 ц. на пересилку. Пишіть: SURMA, 11 East 7th Street, New York 3, N. Y.

● РІЗНЕ ●

Машинки до писання
УКРАЇНСЬКІ Й АНГЛІЙСЬКІ
в подвійною азбукою
(Українська й Американська)
НАЙКРАЩИХ МАРОК
HANUSEY MUSIC CO.
244 W. Girard Avenue
Philadelphia 23, Pa.

Miami, Florida
Маємо кімнати до винайму.
Місячно або тижнево.
Пишіть або їдьте просто до:
Mr. & Mrs. M. SZPAK
257 N. E. 17th Terrace, Miami 32, Florida. — Phone 82-2692

Кожний свідомий українець та кожна свідома українка уважають своїм обов'язком стояти в рядах Українського Народного Союзу, щоб своїм членством збільшити кадри ідейних українських працівників.

ТЕПЕР ПОРА ЗАПИСАТИСЯ НА КУРСИ САМОХОД. МЕХАНІКІВ І КУРСИ ЇЗДИ

GR. 7-8951
КУРСИ МЕХАНІКІВ
КУРСИ ЇЗДИ-АВТАМИ
Постараємося для Вас про еґзаміи Лайсенсу. Наші учні дістають диплом. Помагаємо в одержанню праці. Інструкції в українській і англійській мовах. КУРСИ ДЕННІ, ВЕЧІРНІ І НЕДІЛЬНІ. Інструктори фахівці. Залож. в 1916.
L. TYCHNIEWICZ, директор
METROPOLITAN AUTO SCHOOL
155—2nd Ave., близ. 10th St
NEW YORK CITY

ВЕЛИКА НОВИНА ДЛЯ ХУДОРЛЯВИХ!

Чи Ви хочете набути кілька фунтів ваги для привабливої фігури Вашого худорлявого тіла? Якщо Ваша вага замала, тільки тому, що Ви застосовуєте некорисну дієтну систему, або якщо у Вас немає доброго апетиту, то Ви повинні познайомитися з чудовим пляном, що впродовж кількох тижнів здійснить Вашу мрію.

Ми можемо втаємничити Вас у формулу, яка познайомить Вас, як при нормальних умовинах Вашого здоров'я стежити докладно за вартістю і якістю харчів, що можуть збільшити денні калорії Вашого тіла.

Формула така містить в собі чудову вітаміну B12, скомбіновану докладно обчисленою сумою 10-ох вітамін, і мінералів і її застосування може доповнити щоденну дієту і збудити Ваш апетит. Висліди цього є часто фантастично задовільні.

Щоб одержати цей плян і місячний запас цієї формули, вишліть цей відтинок до TYNOL CO., Dept. 56, Box 321, Croton-on-Hudson, N. Y. Обидві вишлемо Вам тільки за $3.75 плюс оплата C.O.D. Це є малий кошт, коли Ви думаєте скористати з можливої нагоди і коли Ви змушені робити це зараз, щоб розпочати заходи для осягнення Вашої відповідної ваги.

Ім'я ________________
Адреса ________________
Місто ________ Стейт ____

ІВАН БУНЬКО
УКР. ПОГРЕБНИК
Обслуга чесна і найкраща
ЦІНИ ПРИСТУПНІ.
JOHN BUNKO
Licensed Undertaker & Embalmer
437 EAST 5th STREET
New York City
REASONABLE PRICES
Telephone: GRamercy 7-7661.

ПЕТРО ЯРЕМА
УКР. ПОГРЕБНИК
Занимається похоронами
В BRONX, BROOKLYN, NEW YORK І ОКОЛИЦЯ
Контрольована температура. Модерна каплиця до ужитку даром.
PETER JAREMA
129 EAST 7th STREET,
NEW YORK, N. Y.
Tel.: ORchard 4-2568